

RAKETŲ KALBA

Bandymai surasti jų apribojimą

Nors šiuo metu turime daug krizių židinių, kurie eventualiai galėtų privesti prie pasaulinio karo, ilgai neišsitarimas ar nesutarimas tarp JAV ir Sovietų Sąjungos dėl atominio apsiginklavimo suvaržymo. Dabartinė būklė yra tokia, kad kuriai nors šaliai apsisprendus staiga pulsi kitą, po pirmojo smūgio užpultajam kraštui dar liktų pakankamai raketų su atominiais užtaisais, kurie ir užpuolikai padarytų sunkiai pa kenčiamos žalos. Ta teroro lygsvara šiuo metu

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

yra pagrindinė taikos garantija.

Atrodo, kad abu kraštai turi tiek raketų, kad jų gamintis daugiau nebūtų prasmės. Užmušti jų gali tik vieną kartą. Todėl nuo maždaug 1965 metų pradėta smarkiau ieškoti antiraketinės raketos, kuri pajėgtų nu mušti atlekiančią priešiško raketą. Nepaisant visos technikos pažangos, net teoriškai šiuo metu dar sunku surasti visai tobulą apsigynimo sistemą. Be to, galimybė tokios sistemos paskatino tobulinti ir puo lamasias raketas.

Dėl to Washingtonas 1967 metais pasiūlė Maskvai pradėti ieškoti būdo atominio apsiginklavimo apribojimui ar sumažinimui, specifiniai pasiūlydamas už drausti ginamasias (antiraketines) sistemas. Mat, apie tą laiką sovietai pradėjo statyti apie Maskvą tų raketų ABM (antiballistic missile) sistemą. Kartu po ilgo svyravimo kongresas davė lėšų ir JAV statyti tokią pat sistemą, bet ne Washingtonui ar kuriam kitam miestui, bet amerikiečių "Minuteman" raketom apsaugoti. (Jos laikos komos taip giliai po žeme, kad jas sunaikinti gali tik kur nelabai toli sprogusi atominė bomba.) Jei tos Minuteman raketos liktų nesunaikintos, sovietai neturėtų drįsti pulti Amerikos. (Lėšų tam priešininkai teigia, kad tai esama daroma be reikalo, nes vadinamam "antram smūgiui" užtektų po pasaulio vandenynus išmėtytų povandeniniuose laivuose laikomų raketų.) Sovietai į amerikiečių ABM sistemas pradžiam atsakė didesnių raketų statyba, o paskutiniu metu Gynimo Sekretorius Laird paskelbė, kad Sovietų Sąjungoje užtikta daug naujų duobių tarp-kontinentalėm raketom.

Tuo pačiu laiku pama niais Viena ir Helsinkyje tarp Sovietų ir Amerikiečių vyksta derybos ar tiksliau kalbos kaip galima būtų tas ginklavinimosi lenktynes apstabdyti. Tose SALT (strategic arms limitation talks) šnekose, amerikiečiai visų pirma pasiūlė kalbėtis apie atsisakymą nuo ABM, sovietai reikalavo kalbėtis ir apie ofenzyvinius ginklus. Washingtonas sutiko, bet dabar sovietai pakeitė savo žiūrą ir pasiūlė apriboti ABM sistemas tik apie Maskvą ir Washingtoną, kiekvieno miesto apgyvnimui skiriant po 100 ABM raketų. Bet ir amerikiečiai pa-

Dalis LTN susirinkimo dalyvių.

A. Vengrio nuotrauka

LIETUVIŲ TAUTINIŲ NAMŲ PASTOGĖJ

Lietuvių Tautinių Namų metinis narių susirinkimas balandžio 3 d. praėjo darbingoj ir dar nioj nuotaikoj. Susirinkimo posėdy ir vėliau buvusiuose pietuose da-

lyvavo arti šimto asmenų, LTN narių bei jų draugų -- būsimų narių. Posėdį vedė LTN valdybos pirmininkas Jonas Jurkūnas, sekretoriavo -- Ant. Juodvalkis.

keitė savo pažiūrą. Prezidentas savo raporte apie užsienio politiką kongresui šių metų sausio mėnesį aiškiai pa brėžė, kad turi būti apribotos ir puolamosios raketos.

Paskutinis amerikiečių pasiūlymas yra toks, kad reikia uždrausti ar apriboti ne tik ABM, bet ir strategines ofenzyvines pajėgas -- tarpkontinentalines raketas. Jei sovietai nori, kaip atrodo, kad amerikiečiai su stabdytų savo ABM sistemos statybą, jie turėtų pasiūlyti apriboti ir puolamasias pajėgas.

Toks administracijos pasiūlymas susilaukė kritikos iš demokratų prezidentinių kandidatų senatorių Muskie ir Humphrey. Jie laikosi nuomonės, kad jei sovietai sutinka atsisakyti nuo ABM sistemos, reikia jų pasiūlymą priimti. Bet jei tas pasiūlymas ir būtų priimtas ilgos derybos būtų reikalingos dėl visų kontrolės detalių nustatymo. Neaišku, ar jie sutiktų su naujų tokių raketų gamybos sustabdy mu ar sutiktų ir sunaikinti turimas atsargas.

Susirinkimas priėmė pereitų metų met. narių susirinkimo posėdžio protokolą, paruoštą ir perskaitytą buv. sekr. Ant. Šošės. Vėliau susirinkimas dėmesingai iš klausė LTN direktorių tarybos pirmininko Miko Reklaičio ir vald. pirmininko Jono Jurkūno pranešimus apie LTN veiklą praėjusiais metais bei dėtą pastangas sutelkti didesnę kapitalą lietuviškos pastogės statybai. Viena iš priemonių ta prasme esanti ir mažytės patalpos, LTN būstinės, nuomos keliu išsigijimas. Šioje būstinėje, 7108 So. Rockwell Ave. (Telef. 778-9622) ir met. susirinkimo posėdžiai vyko. Joje daromi org. valdybų posėdžiai, susirinkimai,

čia vyksta ir socialinio pobūdžio subuvimai -- kavutės, vestuvės, literatūrinės popietės, o taip pat neolituanų tautinių šokių grupės pratybos.

LTN talkininkų ratelio veikla tęsiama. Jos narių uždavinys asmeniškai aiškintis visus klausimus su kviečiamais į narius.

J. Žvynys, LTN išdinininkas, žodžiu paryškino jo sus. dalyviams raštu patiektą LTN balansą, 1970 gruodžio 31 d. (ir 1971 m. kovo 31 d.) Trumpus savo sričių pranešimus padarė Cezaris Modestavičius, Mečys Valiukėnas ir kt. valdybos nariai.

Diskusijose dėl pranešimų pasisakiusieji, ieško geriausių būdų ir priemonių išplėsti LTN narių skaičių ir kapitalą. Visuotinai pritarta Vaitiekūno pasiūlymumui daryti viską, kad kiekvienas LTN narys artimiaus

(Nukelta į 2 psl.)

Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos posėdis, įvykęs New Yorke š.m. balandžio 30 d., iš klausė Vliko Valdybos pirmininko pranešimą, papildė 1971 m. sąmatą ir apsvarstė kitus klausimus.

Valdybos pirm. dr. J. K. Valiūnas painformavo apie pastarųjų dviejų mėnesių veiklą. Per tuos du mėnesius Vliko pirmininkas penkis savaites lankėsi Europoje. Būdamas Vokietijoje, jis aiškinosi Vokietijos "Ostpolitik" kryptį, kiek ji gali paliesti Lietuvos bei kitų Baltijos valstybių reikalus. Iš patikimų šaltinių jis patyręs, kad Fed. Vokietija laikanti Baltijos valstybes neteisėtai sovietų okupuotomis, nors praėjusių metų rugpjūčio mėn. Vokietija ir pasirašė sutartį su Sovietų Sąjunga.

Sovietams tą sutartį aiškinant kitaip, mūsų budėjimas, sekant tolimesnę tų kraštų tarpusavio politinę raidą, yra labai aktualus.

Romoje dr. Valiūnui viešint, kardinolas A. Samore Vliko pirmininką buvo pakvietęs pietų ir čia, dalyvaujant ir prel. V. Mincevičiui, juos užtikrinęs, jog Vatikanas neturės jokios slaptos sutarties su Kremliumi ir kad Vatikanopolitika Lietuvos atžvilgiu nesanti pakeista.

Būdamas Romoje ir Madride, Valiūnas radęs visai gerai tvarkomas lietuviškas transliacijas Lietuvai iš Madrido, Romos ir Vatikano stočių. Jis radijo bango mis tarė žodį pavergtajai Lietuvai.

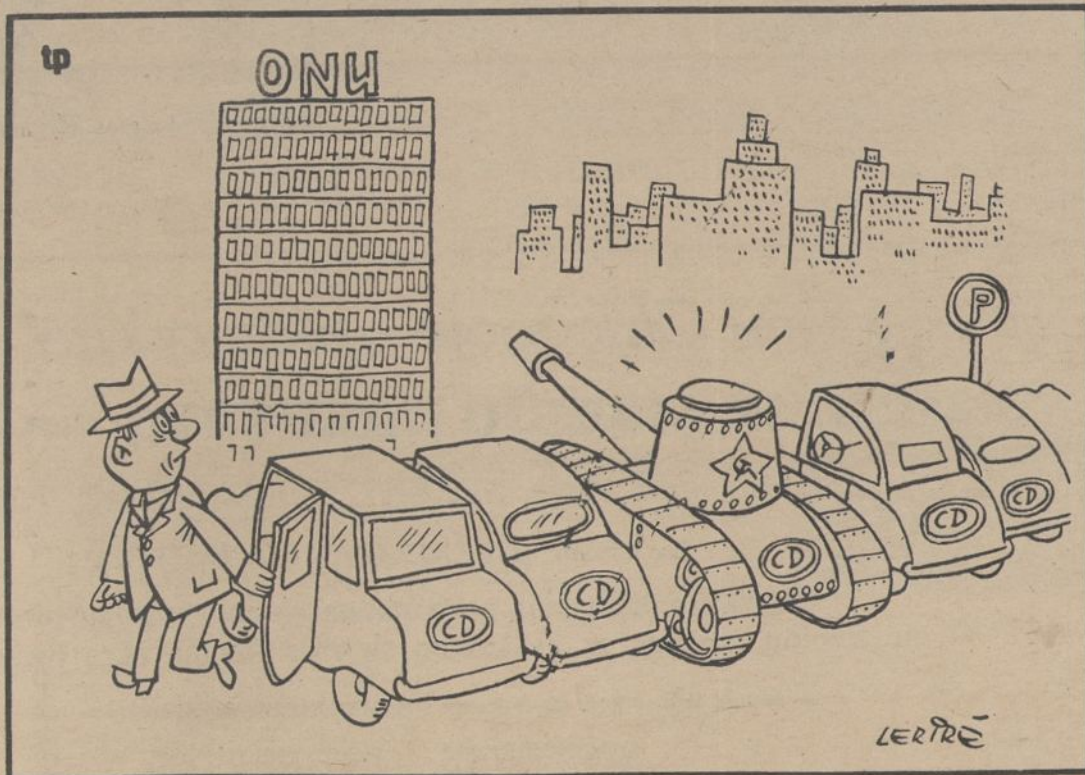
Apie savo viešėjimą Turkijoje p. Valiūnas ne daug tekalbėjo, nes jau apie tai buvo daug rašyta spaudoje. Jis tik atsakė į jam Tarybos narių pateiktus klausimus. Kai š.m. kovo mėn. 8 d. Turkijos Aukščiausiojo Teismo Taryba panaikino žemesniųjų teismų sprendimus, Brazinskų byla atsėdūrė Turkijos vyriaus

sybės žinioje. Brazinskų advokato ir mūsų visų pastangos siekia, kad jie nebūtų išduoti sovietams.

Vliko pirmininkas Tarybos narius painformavo apie New Yorke, š.m. balandžio 24 d. įvykusį lietuvių veiksmų pasitarimą. Jis dar pranešė, š.m. balandžio mėn. 11 d., padaręs pranešimą Miami, Floridoje, lietuviams apie Vliką bei jo veiklą ir taip pat kalbėjęs Clevelando lietuviams, balandžio 26 d.

Vliko Finansų Tvarkytojas Jurgis Valaitis pranešė Tarybą papildyti šių metų sąmatą 15.000 dol., ne kam kitam, bet Brazinskų gelbėjimo bylai vesti. Taryba prašymą patenkino ir sąmatą papildė. Ji kviečia mūsų visuomenę tam reikalui aukoti, Tautos Fondo adresu (64-14 56th Rd., Maspeth, N.Y., 11378).

Tarybos posėdžiui pirmininkavo Rimas Čerke liūnienė, socialdemokratų atstovė, sekretoriavo Juozas Pažemėnas, Vienybės Sąjūdžio atstovas. Posėdy, šalia Vliko Tarybos narių, dalyvavo PLB ryšininkas Balys Raugas ir Tautos Fondo pirmininkas, prel. J. Balkūnas. (E)

Diplomatinis korpusas Jungtinėse Tautose...

LTN Tarybos pirmininkas M. Reklaitis skaito pranešimą apie direktoriato darbuotę.

A. Vengrio nuotrauka

J. Žvynys LTN metiniame susirinkime balandžio 3 d. praneša išdo stovį ir aiškina 1970 m. apyskaitą. Prie stalo sėdi: pirm. inž. J. Jurkūnas ir sekr. A. Juodvalkis. A. Vengrio nuotrauka

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

Australijos lietuviškasis jaunimas jau pradėjo savo pirmus paruošiamuosius darbus važiavimui į II-ąjį Pas. Lietuvių Jaunimo Kongresą. Didžiosios mūsų kolonijos Sydnėjuje, Melbourn'e ir Adelaidėje jau yra išrinkta, pačių jaunųjų vadovaujamos, šio kongreso valdybos, kurios daugiausiai susideda iš akademinių jaunimo, Sydnėjuje šiam komitetui vadovauja studentas, skautas vyris R. Badauskas, kai į komitetą įeina taip pat jaunieji: vicepirmininkas J. Belkus, kuris taip pat yra ir sporto klubo "Neris" pirmininkas, sekretorė studentė skautė ir gerai Sydnėjaus visuomenei pažįstama iš visokiųjų meninių programų paruošimų L. Apynytė ir narys Sporto Klubo "Kovo" atstovas G. Sauka.

Adelaidėje į komitetą yra pakviesta pirmininke skautė ir lietuviško teatro artistė M. Neverauskaitė, sekretorė -- R. Kubiliūtė, išdėtininku -- J. Mikužis ir nariais -- B. Mikužienė, N. Masiulytė, J. Vitkūnaitė, J. Neverauskaitė, L. Vasilūnas, A. Grebliūnas, G. Šimkus ir V. Neverauskas.

Melbourn'o komitetui sutiko vadovauti filisteris ir žinomas skautų veikėjas H. Antanaitis, kuris į komitetą pasikvies kitus narius.

Šių visų komitetų pagrindinis tikslas yra jau dabar pradėti rinkti lėšas siunčiamųjų delegatų parėmimui. Vėliau, kartu su paskirto organizacijų remiamais jaunuoliais, šie komitetai ir paskiros apylinkių valdybos, sudarys galutinį važiuojančių sąrašą. Pačiai pradžiai Sydnėjaus komitetas rengia Lietuvių Namuose Australijoje taip populiarią "Iešminę" -- B.B.Q., kurio visas pelnas eis jau į važiavimo kasą.

Australijoje šiuo jaunimo antruoju kongresu yra labai didelis susidomėjimas ir, reik tikėtis, kad jaunieji vadovai pilnai išnaudos esančias mūsų lietuvių nuotakas ir iš Australijos galima bus pasiūsti kuo didesnę skaičių jaunųjų.

Australijoje vis daugiau ir daugiau pradeda išgarsėti jaunoji lietuvių Dovilė Tugaudytė, kaip drabužių modeliotoja. Adelaidės vietiniuose laikraščiuose labai dažnai yra talpinama jos nuotraukos, kai praeitą savaitę su įvykusiomis Australijos geriausio ir gražiausio modelio varžybomis, ši adelaidiškė lietuvių buvo pristatyta ir Sydnėjaus didžiojoje spaudoje, primindami, jog ji yra lietuviškos kilmės. Nors ir Melbourn'e įvykusių rinkimuose mūsų gražioji blondinė Dovilė nebuvo išrinkta pirmąja, tačiau milijonai Australijos ir aplinkinių salų gyventojų, jų tarpe ir mes lietuviai, galėjome stebėti ir didžiulius šia gražiąja lietuviu iškilmingojo rinkimų baliaus metu jai modeliuojant įvairius drabužius ir ją televizijos stebėtojams pristatant kaip lietuvių.

Paskutinio, maždaug mėnesio laikotarpyje, Sydnėjaus lietuvių šeima neteko keturių lietuvių, tarp jų dviejų mūsų žinomų visuomenininkų. Kaip keista, bet visi keturi mirė ta pačia mirtimi -- širdies priepuoliu.

Kovo mėnesio viduryje mirė Vaclovas Vaičiūrgis, gimes Kėdainiuose, vėliau dirbęs Kauno geležinkelio stotyje ir paskutiniuoju laiku ėjęs geležinkelio viršininko pareigas Klaipėdoje ir Plungėje. Paliko žmoną ir sūnų su dukra -- Evaldą inžinierių ir Nijolę diplomuotą ekonomistę.

Savo bute buvo rastas negyvas Kostas Vilutis 58 metų amžiaus viengūnis, kuris iš Australijos buvo išvažiavęs į Braziliją, bet vėliau grįžo ir gyveno Sydnėjuje.

Sydnėjaus jaunimas, ypatingai skautai, liūdėjo savo tautininko 49 metų Stasio Sankausko, į kurio laidotuves prisirinko daugumas sydnėjiečių jaunimo ir kitų organizacijų atstovų. Palikęs žmoną ir tris vaikus iš kurių vyriausias Algis yra antrojo kurso universiteto studentas, Sydnėjiečiai lietuviams, sujudinti šios gana skaudžios šeimos nelaimės, atidarė piniginių fondą, paremti tolimesnes Algio Sankausko studijas.

Praeitą savaitę savo namuose staiga mirė Australijos lietuviams gerai žinomas visuomenininkas agronomas ir diplomuotas ekonomistas Stasys Baltramajūnas. Baigęs studijas ir vėliau specializavęsis Rygos Bakteriologijos Institute, jis dirbo Lietuvoje ir vėliau Pienocentre, kur vėliau buvo pakviestas ir iki pasitraukimo ėjo direktoriaus pareigas. Vokietijoje Koelno universitete išlaikė ekonomijos fakulteto egzaminus ir įsigijo ekonomisto diplomą. Australijoje S. Baltramajūnas labai plačiai reikšėsi. Buvo Lietuvių Bėnės Organizacinio Komiteto, pirmininkavo Krašto Kontrolės Komitetai, Lietuvių Kultūros Fondo Sydnėjaus skyriui, atstovavo Tautos Fondą Australijoje ir kt. Be to aktyviai dalyvavo vietinėje mūsų spaudoje, Plunksnos klube ir buvo vienas iš nepamainomų mūsų paskaitininkų, savo giliomis mintimis ne vieną kartą žavėjęs Sydnėjaus ir kitų miestų lietuvių. Paliko žmoną ir sūnų ekonomistą Raimundą.

Su šių lietuvių netekimu, sydnėjiečių gyvenime ilgą laiką jaušis gana nemaža spraga, kurios, gailla, taip greitai mūsų išeivijos gyvenime užpildyti nėra įmanoma.

Balandžio mėnesio pabaigoje Sydnėjuje įvyko vietinių lietuvių studentų suruoštas tradicinis "Initium Semestri". Ši, jau eilę metų ruošiamą studentų šventę, yra pasidariusi Sydnėjuje labai populiari. Į šį vakarą susirenka ypatingai tie lietuviai buvę akademikai su savo šeimomis, nes vakaro parengimai primena ir jų tas jaunąsias nerūpestingas studijų dienas. Ir tikrai smagu ir malonu, kai būvę mūsų Lietuvos akademikai, kartu jau su nemažu skaičiumi čia baigusiu filisterių ir dar didesniu skaičiumi dabar bestudijuojančių studentų iš visų trijų Sydnėjaus universitetų ir kitų aukštųjų mokyklų, randa bendrą kalbą, kartu džiaugiasi ir krikštija naujuosius fuksus, kurių šiais metais buvo gražus skaičius. Krikšto pareigas atliko odontologė Nita Grincevičiūtė-Wallis, padedant dr. V. Donielai, dr. R. Zakarevičiui ir kitiems. Studentams fuksams krikšto dovana buvo įteikta lietuviška knyga, Programą, kurią išpildė patys studentai, buvo įdomi ir savo turiniu labai originali, tinkanti ir jauniems ir seniems.

Visos Australijos lietuviai tikrai gali didžiulius savuoju akademiniu jaunimu, nes didžioji dalis baigusiujų aukštąsias mokyklas, ne išstipsta australiškoje masėje, bet lieka mūsų lietuviškoje bendruomenėje ir yra mūsų ateities būsimieji vadovai.

Adelaidėje įvyko mums žinomojo mūsų rašytojo Pulgio Andriūšo pagerbimo akademija -- minėjimas "Sudiev, Kvietkeli". Tai buvo viešas adelaidiškis, kur ir pats P. Andriūšis gyveno, atsiviekinimas. Programoje dalyvavo: Paskaitą apie rašytoją skaitė A. Zubras, kuris, velionio prašomas, yra parašęs platų įžanginį žodį jo "Rinkinių raštų" pirmajam tomui. Meninėje dalyje pasirodė: P. Jokubaitis, D. Juškaitė, A. Karazijienė, M. Malakūnienė, P. Rūtenis, V. Straukas ir P. Vaičiaitis.

Ši suruoštojo P. Andriūšo pagerbimo akademija praėjo ypatingai su dideliu pasisekimu ir didžiulė Lietuvių Namų salė buvo sausakimšai užpildyta, kas rodo velionies P. Andriūšo buvusį nepaprastą populiarumą čia.

Adelaidės laikraštis "Advertiser" jau kelinti metai skelbia vėlykinio margučio konkursą. Šiais metais už gražiausią išmargintą margutį, šio dienaščio \$50,00 premiją laimėjo lietuvė V. Venclovavičienė, kurios margutis buvo išpuoštas religiniais ir tautiniais motyvais.

Lietuvių Dienų Melbourn'e atminimui, prisimenant įspūdingąjį Dainų Šventės Koncertą, yra išleista ilgo grojimo plokštelė, kur telpa visų ir bendro choro įdainotos dainos. Plokštelė yra labai gera.

Lietuvių Tautinių Namų Chicagoje metinio susirinkimo grupė dalyvių. Sėdi iš kairės: I. Vebriene, V. Linkevičienė, E. Bartkuvienė, P. Čerkauskas ir B. Pabarčienė. A. Vengrio nuotrauka

TAUTINIŲ NAMŲ PASTOGĖJ

(Atkelta iš 1 psl.)

siu metu įtrauktų bent vieną naują narį.

Po dalies direktoriato narių šiame posėdy išrinkimo, o taip pat organizacijoms - nariams atsiuntus naujus įgaliojimus, LTN direktorių tarybą šioms metams sudaro:

Eugenijus Bartkus, dr. Juozas Bartkus, Juozas Andrašiūnas, Nardis Juškus, Jonas Jurkūnas, Kazys Matutis, Bronius Kasakaitis, Algis Modestas, Cezaris Modestas, Kazimieras Pocius, Mikas Reklaitis, Albertas Vengris, Antanas Šosė, Petras Vebra, Stasys Virpša, Algirdas Visockis ir Juozas Žygnys. Pirmame direktorių tarybos posėdy, dėl kitų skubių darbų, nutarta valdybos sudarymą atidėti vėlesniam laikui, o senąją valdybą, pirmininkaujamą J. Jurkūno palikti pareigose -- josios skubus darbas -- nuosavų namų Marquette Parko rajone pirkimas ir savai paskirčiai pritaikymas.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

NEW YORKO LIETUVIŲ ŽINIOS

GYVASIS FONDAS

Pirmą kartą newyorkiečiai turėjo malonią progą praleisti šeštadienio popietę tikrai lietuviškoji nuotakoj su 80 jaunų lietuvių-kų, Toronto "Birbynės" ansamblio dalyvių, vadovaujant dirigentei muz. Daliai Viskontienei. Jaunučiais balsais, puikiais tautiškais drabužiais pasipuošę, pilni jaunatviško entuziazmo ir nuoširdžių pastangų veidais, kai traukė lietuviškų dainų sutartines pajvairin d a m i kanklėmis, skudučiais ir birbynėmis.

Programos pradžioje viena iš jų pačių tarpo pranešėja pasisakė, kad publika nesitikėtų išgirsti čia aukšto muzikinio lygio, nes tai yra tik mūsų lietuviškojo jaunimo pastangų pradžia. Jaunimo, kuris, kaip ir visi suaugusieji yra užimtas kitais tiesioginiais savo darbais mokyklose. Tam koncertui ruošiasi tik poilsio valandomis.

Programą pradėjo su poetės J. Augustaitytės-Vaičiūnienės "Auksinio žiedo žemė" ir atliko visą eilę įvairių dainų. Virš tūkstančio lietuvių, susirinkę Richmond Hill gimnazijos salėje žavėjosi tokia daugybe jaunų geltonkasių lietuvių, kurių buvo žymiai daugiau nei berniukų. Kiekvieno iš jų tautiški drabu-

žiai buvo originalūs, skirtingi, skoningai suderintų spalvų, tikro lietuviško stiliaus. Mat, pas juos ten gyvena dail. Tamošaitienė, tai begigu jiems tokius gražius rūbelius įsigyti, girdėjosi balsai publikoje. Programą pajvairino tautiniai šokiai.

Programai pasibaigus tėvas P. Baltakis, dėkodamas jaunimui ir vadovei D. Viskontienei teisingai pabrėžė, jog čia scenoje yra gyvasis lietuvių išeivijos fondas, į kurį, bet ne į kitą kolk užšaldytą fondą, kurio procentais ir kapitalu nežinia kas besinaudos, mes turime dėti lėšas, skirti mūsų dmesį ir pastangas Lietuvos ateičiai. Svarbiausias mūsų fondas yra lietuviškasis jaunimas, kuriam ir šio koncerto pelnas skiriamas -- Kultūros židinio statybai New York'e, kitaip sakant, pranciškonų s t a t o miems jaunimo namams. (eč)

• Kad Ji būtų Gyva, tokia antrašte iš spaudos išėjo Emilijos Čekienės knyga, kurioje yra sutelkta daugybė aktualių klausimų. Ji uždeganti, nes parašyta pagaunanti žodžiu ir giliu įsijautimu. Ji skirta Lietuvai ir ji ateina pas skaitytojus, kad juos sustiprintų ir padrasintų mūsų kovoje už Lietuvos laisvę.

Š. m. gegužės 16 dieną, sekmadienį, 4 val. p. p. Co-

lumbo Vyčių salėje, 86-22 85 Street, Woodhaven, N. Y. įvyks knygos pristatymas lietuvių visuomenei.

Programoje akademija ir vaisės. Pagrindiniu kalbėtoju bus rašytojas Paulius Jurkus. Išleido Vilties leidykla Clevelande. Šią kultūrinę popietę ruošia ALT S-gos Richmond Hill skyrius.

Maloniai kviečiame atsilankyti.

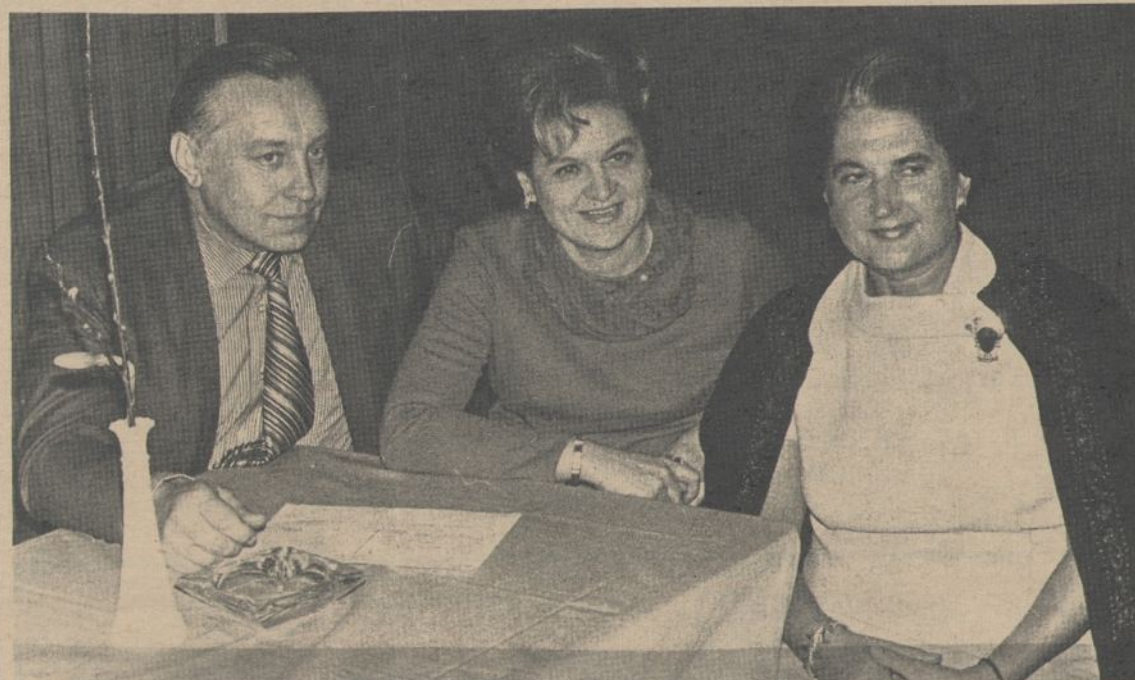
STIPRINA BALFĄ

New Yorko Balso skyrius balandžio 28 d. sušaukė savo metinį narių susirinkimą. Atsilankė, tiesa, nedidelė dalis narių, bet susirinkusieji intensyviai svarstė praeitų metų veiklą ir ateities darbus. Viena iš tebesitęsiančių skyriaus problemų -- kaip išlaikyti kiek galima didesni narių skaičių, nes Didžiam Jame New York'e yra juk pakankamai daug lietuvių. Pagal Balso statutą narys kasmet privalo atnaujinti savo narystę, užsimokėdamas 1 dolerį nario mokesčio, bet daug narių užmiršta arba neprisirengia šio formalumo atlikti. Nežiūrint to, New Yorko lietuvių visuomenė nepailstamai remia Balfą. Praeitų 1970 metų vajuas ir pavienės aukos per New Yorko skyrių siekė per 7000 dolerių. Be abejo, su vajuimi prilygindami ir išlaidos, taip kad į Balso centrą skyrius per vedė 6000 dolerių.

Skyriui nuo 1969 metų nenuilstamai vadovauja dr. Eugenijus Noakas. Ieškant naujų būdų didinti aukotojų ir Balso rėmėjų skaičių, pernai jo iniciatyva buvo praves-tas adresų vajuas, kuris apčiuopiamai padidino skyriaus turimą adresų kartoteką ir prisidėjo prie aukojusių skaičiaus pakėlimo. Siemet dr. Noako pastangomis stengiamasi į skyrių įtraukti nariais įvairias organizacijas. Per šį susirinkimą į skyrių, kaip nariai, įstojo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) 99 moterų kuopa su savo atstove skyriuje dr. M. Kregždienė ir Amerikos Lietuvių Katalikų Moterų Sąjungos 30 kuopa su savo atstove ponija E. Muske. Šios dvi organizacijos užsimokėjo ir po 5 dolerius metinio nario mokesčio (Balso statuto IV par., 7 skyr.).

Susirinkime perrinkta skyriaus valdyba ir toliau pirmininkauja dr. Noakas. Kiti valdybos nariai: ponija J. Gerdvilienė, A. Kaunas, J. Januskus ir J. Botyrius. Naują revizijos komisiją sudaro E. Vaišnoraitė, V. Padvarietis ir K. Bačauskas.

(Nukelta į 3 psl.)

Naujai išrinktas LTN direktorius N. Juškus su S. Juškienė ir dr. B. Kasakaitiene seka kitų direktorių rinkimus. A. Vengrio nuotrauka

Viešėdami Chicagoje aplankykite
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

'LOZUNGŲ' HISTERIJA

Lozungais Sovietijoje vadina šūkius. Tie šūkiai turi netikrai įtaigojanti poveikį į darbo mases. Tai šūkais - lozungais darbo žmonės rikiuojami, įsakomi, prigrąsdinami, varomi dirbti. Visa ta sistema laisvame pasaulyje atrodytų beprotyste, kvailu farsu, arba Orwell'o vaidinamu veikalu, kurio scena yra didžiausioji pasaulio valstybė savo teritorijos dydžiais.

Pavergtos Lietuvos žmonės jau per dvi dekadas rikiuojami ir varomi dirbti, konkuruoti vienas su kitu savo "išdirbiu". Visi tie darbo ir uždarbio principai, kurie veikia laisvame pasaulyje, "darbo žmonių" valstybėje apversti galva aukštyn. Darbininkas sovietų režime yra apgailėtinoje padėtyje. Jis yra tikrai darbininkas, nebe individas, žmogus, laisvai svarstąs savo darbo ir uždarbio problemas, turįs teisę jungtis į sąjungas, unionas, ginti savo interesus prieš darbdavį, laisvai rinkti savo atstovus, keisti savo darbovietę, ieškoti tinkamo darbo rūšies.

Suniekintas, užguitas, prigrąsdintas žmogus sovietinėje santvarkoje nuolat ir nuolat skaito "partijos ir vyriausybės" parenkamus jam šūkius. Kaip pasiekia žinios, beveik niekas neskaityto labai smulkių šriftų tekstų, kuriuose raštininkiško optimizmo bei entuziazmo stiliaus dėstymai išplėsti į puslapių puslapius. Tarybinėje sistemoje reikia būti "politiškai-raštingu". Tam talkina "lozungai". Vakarų žmogus turi suprasti, kad ten "lozungai" nėra kaip vakaruose įprasto būdo antgalviai, sensacijų pranešimai, dedami stambiais šriftu dėm esiui patraukti ir sekmingiau laikraštį parduoti. Ten "lozungai" reiškia diktatą. Lozungų reikia klausyti ir juos žinoti. Jų pažinimas rodo politinį išsilavinimą ir politinį budrumą.

Taip, vos imame į ranką Vilniaus Tiesą, mes matome juodomis ir raudonomis raidėmis, virš smulkiaus, lyg tyčiomis skaitymui apsunkinto teksto. Modernizuota spaudmenų forma, suminiatiūrinta ir sunki skaityti masėje, yra tarybinio laikraščio charakteris. Prisiverčia tokią tekstą skaityti tik betarpiu sinteresuoti arba įpareigoti žmonės. Masei užtenka "lozungų". Todėl, vos imame rankon Vilniaus "Tiesą", lo-

zungai ima žerėti puslapiuose.

Tačiau tie šūkiai nėra tik kreipimasis. Iš teksto tuoj pat aiškėja, kad tai yra "įsakas". Tai yra griežtas reikalavimas kelti darbo našumą ir pan. Baugiai skamba toks grasinantis posakis: "Turime propaguoti socialistinio lenkyniavimo eigą, tobulinti materialinio ir ypač moralinio skatinimo priemones už pasiektus geriausius gamybos rezultatus..."

"Moralinio skatinimo priemonės" įrodo, kad padidintos darbo ir išdirbio normos nebus netgi atlygintos. Tai tampa darbininko garbės, ir pareigos auka valstybei; absoliučiam jo darbdaviui. Valstybinis kapitalizmas, kuris visur vadinamas "socialistinė tėvynė" nėra dosnus atlyginti už darbą ir prakaitą. Bet valstybinis kapitalizmas yra išradingas "lozungams". Tai pati baisiausia žmogaus išnaudojimo forma: darbdavys turi politinę galią. (ar)

ATGAILOS DIENA UŽ LIETUVOS LAISVĘ

Bostono Arkivyskupas Humberto S. Medeiros š.m. balandžio mėn. kreipėsi į lietuvius "vilties ir padrąsinimo laišku". Priminęs, kad lietuviai vyskupai tremtyje paskyrė gegužės 13 d. Nekalč. Marijos Širdies Lietuvių Tautos Karalienės šventę ir Maldos atgailos dieną už Lietuvos laisvę ir pasaulio taiką, arkivyskupas toliau nurodė, kad rusų okupuota Lietuva -- yra kankinių tauta ir kenčia priešpaują, nes "daug jūsų vyskupų, kunigų ir pasauliečių yra paaukoję savo gyvybę, kaip liudininkai, už tikėjimą. Visi vienu lynai uždaryti, religinė spauda nutildyta, daug bažnyčių išniekinta".

"Nežiūrint tokios priespaudos" -- toliau pažymėjo Bostono arkivyskupas -- "tikintieji liko ištikimi Kristui ir Jo Bažnyčiai. Jie tebegarbina Dievo Motiną savo šventovėse, o ypatingai garsiojoje Šiluvoje, kur Marija apsirėikė 1608 metais. Todėl teisingai Jo šventenybė popiežius Pijus XI jūsų šalį pavadino Terra Mariana -- Marijos žemė".

Arkivyskupas Medeiros, priminęs, kad lietuviai parodė pamaldumą Fatimos Marijai, kad popiežius Paulius maldą pavadino vieninteliu taikos ginklu, toliau teigė: "negalės būti pasau-

Išeičių spaudoje skelbiami dokumentai apie Sov. Rusijos iš anksto suplanuotą Pabaltijo kraštų pavergimą ir jų sąmokslą drauge su hitlerine Vokietija, matyt, nesmagiai nuteikia tuos neskaitytus patikimus, kuriems yra leidžiama pasiskaityti išeičių spauda, be to, kai kas ir slapta žmonėse pasklinda. Tad jie bando sufabrikuoti atkirtį. Komunistai yra specialistai istorijos ir dokumentų klastojime.

Vienas toks falsifikatas yra literatūros ir meno žurnale "Pergalė" 1971 m. 1 nr-y paskelbtas Vytauto Kancevičiaus straipsnis "Nutrauktas sąmokslas" (p. 85-97). Straipsnis paskelbtas skyriuje "Publicistika", tad taip į jį reikia žiūrėti: tai nėra istoriniai faktai, bet eilinė propaganda. Tačiau įdomu pasekti, kad sukasi komunistinės propagandos mašina.

Tam e straipsnyje bandoma įrodyti, kad prez. A. Smetona 1940 m. savo iniciatyva ir ne per diplomatinis šaltinius, bet slaptomis, be savo vyriausybės žinios, bandęs užmegsti ryšius su hitlerine Vokietija ir Lietuvą padaryti Vokietijos protektoratu. Tam jis panaudojęs policijos pareigūnus: A. Povilaitį ir P. Germantą-Meškauską. Buvę taip. Prezidento adjutantas S. Žukaitis pasikvietęs į prezidentūrą A. Povilaitį, Valstybės saugumo departamento direktorių, ir to pat dep-to inspek-

ty tikros taikos, kol Lietuvai ir kitoms tautoms bus atimta laisvė ir teisingumas... Taika paties ir padrąsinimo laisve ir meile turi būtinau viešpatauti Lietuvoje ir kitose tautose".

Pagaliam, arkivyskupas, prašydamas Dievo laiminti Lietuvą, visus lietuvius, o ypatingai iš tremtuosius į Sibirą, pakvietė visus lietuvius, esančius visose pasaulio šalyse, paminėti gegužės 13 dieną, kaip Maldos Atgailos dieną už Lietuvos laisvę ir pasaulio taiką. (E)

NEW YORK

(Atkelta iš 2 psl.)

Skyrius didelės paramos yra susilaukęs ir iš V. Atsimainymo parapijos Maspeth, kurios klebonas, prelatas J. Balkūnas, per trejus praeitus metus leido vėliau koncertams ir parangimams naudotis parapijos sale nemokamai. Dabar panašios paramos skyrius susilaukia ir iš Tėvų Pranciškonų, kurių Kultūros Židinio patalpos susirinkimams gali naudotis, kaip ir kitos New Yorko organizacijos, nemokamai. (jb)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

KOMUNISTINĖS FALSIFIKACIJOS

DR. J. BALYS

torių P. Germantą-Meškauską, kurie netrukus turėjo vykti į Vokietiją. Kalbėdamas prez. Smetonos vardu, S. Žukaitis paprašęs A. Povilaitį būsimos kelionės metu pergestapo valdininkus pateikti Vokietijos vyriausybiniams sluoksniams tokias prez. A. Smetonos klausimus: ar sutiktų Vokietija paimti Lietuvą savo protektoratan ar į kitokią politinę globą; kaip reaguotų Vokietija į santykių tarp Lietuvos ir TSRS pablogėjimą. A. Povilaitis buvęs išpėtas, kad tai prezidentas daro be vyriausybės žinios ir kad tai yra visiškai slapta. Tai buvę 1940 m. vasario pabaigoje.

Lietuvių policijos delegatai, kurie buvo apsisistoję "Kaiser-Hof" viešbutyje Berlyne, turėję slaptą pasikalbėjimą su vokiečių policijos pareigūnu Beste. A. Povilaitis išdėstęs jam Lietuvos prezidento politikos Vokietijos atžvilgiu tezes ir pateikęs prezidento pavestus klausimus. Kartu jis pabrėžęs, kad tai yra ne vyriausybės, bet asmenišką Lietuvos prezidento prašymą. Kaip vertėjas dalyvavęs P. Germantas. Kitą dieną A. Povilaitis gavęs Bestes atsakymus. Į pirmąjį klausimą Beste atsakęs, kad Vokietija galėsianti paimti Lietuvą savo protektoratan tik apie 1940 m. rugsėjo mėn., ne vėliau, kaip pasibaigus karui Vakaruose. Tačiau iki tol Vokietija nenumatanti nieko keisti arba ką nors naujo daryti Rytų politikos klausimais.

Delegacijai grįžus į Kauną, ji padariusi du pranešimu: viena min. pirm. A. Merkiui kartu su užs. reikl. min. J. Urbšiu, o kitą pačiam prezidentui. Dėl pirmojo pranešimo sutinkame, kad jis turi dalinės tiesos, nes tarp Lietuvos ir Vokietijos kriminalinių policijų vyko bendradarbiavimas, ypač gaudant lenkų šnipus. Dėl antrojo pranešimo rašoma, kad šį kartą A. Povilaitį prezidentūroje priėmęs pats A. Smetona. Iš klausęs A. Povilaitio atvežtus atsakymus, A. Smetona pareiškęs, kad jis esąs patenkintas ir pa-

žymėjęs, kad jis esąs tvirtai pasiryžęs keisti savo politikos gaires, t.y. Vokietijos link.

Dėl tokių "pasiteiravimų", jeigu jie iš tikrųjų būtų buvę, turėjo būti atsiklausta Reicho Užsienio Reikalų Ministerija. Jos slapti archyvai buvo amerikiečių surasti ir nufotografuoti. Tačiau tuose dokumentuose niekur nėra jokių pėdsakų apie tariamus Lietuvos prezidento užklausimus. Todėl tokia A. Smetonos "slaptąja politika" mes visiškai netikime. Visų į tą tariamą įvykį įpintų asmenų nebėra gyvų, tad galima jiems primesti visokių dalykus. Mes žinome, kad prez. Smetona pasitikėjo neutralumo politika ir labai mažai tepasitikėjo vokiečiais. Jei jis būtų daugiau pasitikėjęs vokiečiais, tai ir vokiečių elgesys su prezidentu, jam pasitraukus į Vokietiją būtų buvęs kitoks, žymiai geresnis. Smetona buvo verčiamas kuo greičiau apleisti Vokietiją.

Išgalvodami šią visą istoriją, komunistai nori pateisinti sovietų įvykdytą Lietuvos okupaciją: girdi, Lietuvos prezidentas sąmokslavo su naciais prieš sovietus, todėl sovietai pasiskubino -- nelaukė rugsėjo mėn. arba vokiečių pergalės vakaruose prieš prancūzus ir anglus, bet jau birželio mėn. okupavo Lietuvą, kai Prancūzija buvo nugalėta ir Anglijos padėtis kritiška. Būdinga, kad apie J. Urbšį ir V. Vitkauską straipsnyje gana palankiai atsiliepiama. Didžiausi kaltininkai buvę A. Povilaitis ir gen. K. Skučas, vidaus reikalų ministras, kuriuos bolševikai pirmiausia sulikvidavo.

Straipsnyje yra daug kitų prasimanymų ir iškreipimų. Paminėsime dar pora. Pvz. rašoma, kad suimti K. Skučą ir A. Povilaitį "orderį areštui pasirašęs teisingumo ministras A. Tamošaitis" (p. 85). Taip negalė-

jo būti, nes A. Tamošaitis tuo metu (birž. 16) jau buvo atsidūręs Vokietijos pasienyje, norėjo pereiti sieną, tik nelaimė -- jo žmona nuoto kio žygio jį atkalbėjo. Bolševikai jį areštavo liepos 12 ir 1940 m. galė nukankino Kauno kalėjime. Gal bolševikai jį areštavę vėliau privertė toki orderį pasirašyti.

Cituodamas tam tikras vietas iš S. Raštikio ir A. Smetonos atsiminimų, straipsnio autorius jas iškraipo. Pvz. nutyli, kad iš Maskvos per min. Urbšį buvo pranešta: "generolas Raštikis, kaip ministeris pirmininkas, Kremlui nepriimtinas". Gana ilga citata p. 97 iš A. Smetonos "Pro memoria" klaidinčiai nurodyta, kaip paties Smetono nuomonė, kai iš tikrųjų tai buvo min. K. Škirpos samprotavimai, dėl kurių A. Smetona laikėsi rezervuotai (plg. "Pergalės citatų su tekstu Smetonos monografijoje, p. 634-35). Prezidentas neturėjo iliuzijų apie nacional-socializmą. Aišku, tų citatų Lietuvoje skaitytojai negalės patikrinti, nes nei A. Smetonos, nei S. Raštikio raštai plačiai visiomenai ten ne prieinami. Tad galima meluoti išsiuosus.

Štai ką daro nerami sąžinė: išrasti nebūtus dalykus. Arba stengiamasi įsitemkti savo darbaviems rusams ir sukurti istorijas, kurios neva pateisintų jų klastą.

GERIAUSIAS VEIKALAS APIE LIETUVĄ ANGLŲ KALBA, redaguotas dr. Alberto Geručio, 460 psl. Kaina 12 dol. Užsiskant per LNF -- 10 dol. čekius rašyti: Lithuanian Independence Fund, Inc., 87-80 96 St., Woodhaven, N. Y. 11421.

IV Dainų šventės lėšų telkimo komisija balandžio 16 d. suruošė priėmimą šventės rėmėjams Sharko's East restorane Chicagoje, kurį globojo ir vaišes parūpino Gregory Sharko. Nuotraukoje lėšų komisija ir dalis svečių. Iš kairės sėdi: J. Evans, G. Sharko, L. Petrikonienė, A. Vengris -- lėšų kom. pirm., J. Miller, dr. G. Balukas, vykd. komiteto pirm. C. Oksas ir J. Baris, Stovi: A. Visockis, B. Čiurinskienė, A. Plenis, A. Traška, A. Reklaitis, St. Džugas, dr. J. Ramonas, K. Dočkus, muz. P. Armonas, muz. kom. pirm., dr. F. Kaunas, A. Kurkulis, dail. Petrikonis, dr. P. Žlioba, A. Kerelis. Lėšų komisija rūpinasi ložių pardavimu ir telkiniu skelbimų į šventės leidinį.

RUNGTYNĖS SU NACIAIS DĖL LIETUVOS (11)

BAIGIAMOSIOS
PASTABOS

KAZYS ŠKIRPA

Tas faktas, kad hitlerinė Vokietija su tuo lietuvių tautos laimėjimu bei Birželio 23 d. sukilimo rezultatais nesiškai ir Lietuva paglemžė savo ruožtu, anos teisinės padėties negalėjo panaikinti. Sukiliminės (Laik.) Vyriausybės nušalinimui iš vokiečių pusės, negalima -- kaip naujo okupanto arbitrarijam aktui -- teikti jokios juridinės galios panašiai, kaip tokios galios teikiame sovietų prieš metus įvykdytam A. Merkio Vyriausybės nušalinimui. Skirtumas tarp tų nušalinimų pasikeitęs okupantais yra tik tas, kad A. Merkio Vyriausybė buvo ne tik nušalinama, bet sovietų dar ir fiziškai sunaikinta, tuo tarpu kai naciai Laik. Vyriausybę tik nušalino, palikdami jos narius fiziškai nelikviduotus.

Tenka labai apgailestauti, kad tuo metu, kai Lietuvos dipl. postas Berlyne, įtempdamas savo visas jėgas, desperatiškai rungėsi su hitlerine Vokietija dėl mūsų tautos kraujo auka atkurtos Lietuvos ir jos naujos tautinės Vyriausybės įteisėjimo santykiuose su vokiškuoju jos kaimynu, aš nesusilaukiau jokios pasipirties iš užjūrio lietuvių didžiosios išeivijos, nors, mano supratimu, tai anuomet būtų buvę įmanoma. Deja, nei St. Lozoraitis, kaip likusios užsieny Lietuvos diplomatinio šefas, nei jo pavaduotojas dr. J. Šaulys, rezidavęs Berne, Šveicarijoje, nepasirūpino laiku painformuoti Lietuvos užjūrio dipl. postus apie tai kokių įvykių galima tikėtis sovietų okupuotoje Lietuvoje ir sakyti postu, nepaisant trukčio, kaip kuriam jų laikytis Birželio 23 d. sukilimui įvykus ir pavykus.

Po karo galėjau nustatyti, jog kolega a.a. P. Žadeikis, tada, dėl nesuorientavimo padėty, buvo visiškai pasimetęs. Jis netik prideramai tuo jau pat nenotifikavo Valstybės Departamentui apie atkūrimą Lietuvos valstybinio suverenumo bei susidarymą naujos tautinės Krašto Vyriausybės ir nesiėmė pastangų skubiai parūpinti jai JAV-bių pripažinimą, bet buvo metęs oficialinėje notoje net įtarimo šešėlio, prilyginamas Birželio 23 d. sukilimo pastatytąją Lietuvos Laik. Vyriausybę kažkokiam "pupet" režimui... JAV-bės tada dar kare nedalyvavo ir febelaike Berlyne savo Ambasada, kurią LAF vadovybė slapta painformuodavo apie šio sąjūdžio veiklą ir siekiamus patriotinius tikslus. Jei kolega Žadeikis būtų pasistengęs gauti naują Lietuvos Vyriausybę formalinį JAV-bių pripažinimą ir sakyta Ambasada būtų buvusi autorizuota notifikuoti apie tai von Ribbentropui, tai ma-

no pastangos saktų Vyriausybę išgelbėti nuo naciškojo nušalinimo nebūtų likusios bergždžios. Čia aukščiau padaryta didelė klaidą Lietuvos dipl. postas Washingtonė vėliau kiek atitaisė, kai, po jau įvykusio Lietuvos Laik. Vyriausybės nušalinimo, rugsėjo 3 d. įteikė Valstybės Departamentui protesto notą dėl sakyto Vyriausybės nušalinimo ir Lietuvos okupavimo iš hitlerinės Vokietijos pusės. Atitinkamai, susilaukė įtaipzityvaus atsakymo iš sakyto Departamento, datuoto rugsėjo 18 d. (Foreign Relations of the United States, 1941, vol. I, psl. 648) Atsakymas skamba šitaip:

-- Gerbiamas Tamsata: Aš turiu garbės patvirtinti gavęs Jūsų rugsėjo 3 d., 1941, notą, kurią protestuojate prieš vokiečių invaziją Lietuvoje, ir pareiškėte, jog bet kokis pasikėsinimas iš Vokietijos pusės lemti Lietuvos politinę ateitį be atsižvelgimo lietuvių tautos laisvos valios, o taip pat vokiečių okupacinio režimo aktai nederinantieji su tarptautinės teisės normomis, bus laikomi neteisėtais. Kaip Jūs prisimenate, jungtinėje deklaracijoje, sutartoje JAV-bių Prezidento su Didžiosios Britanijos Ministeriu Pirmininku jų susitikimo metu vandenynė, yra pasakyta, kad JAV-bės ir Didžioji Britanija respektuoja teisę visoms tautoms pasirinkti sau tokią valdymosi formą, kuri joms yra tinkamiausia ir kad JAV-bės ir Didžioji Britanija linki kad galimumas savarankiškai valdytis (self-government) būtų grąžintas tautoms, iš kurių jis buvo prievarta atimtas.

Teikitės (etc)...
Už Valstybės Sekretorių (pas.) A. A. Berle, Jr. --

Kadangi tatai buvo tiesioginis atsakymas į kolegos Žadeikio notą, pareiškintą Lietuvai gyviniu jos ateities ir jos naujosios Krašto Vyriausybės nušalinimo (iš nacių pusės) klausimus, tai tokį atsakymą galima laikyti ne tik pripažinimu Lietuvai teisės savarankiškai valdytis, bet ir formaliniu iš JAV-bių pusės įsipareigojimu Lietuvos atžvilgiu, kiek tai liečia restauravimą jos valstybinio suverenumo bei geros valios išraišką pratesti paskutiniosios A. Merkio Lietuvos Vyriausybės tolimesnį pripažinimą ir tai, kurią lietuvių tautą pastatė sau Birželio 23 d. visuotinu sukilimu atitinkamai "self-government" principui.

Bet kad to atsiekus, tam yra reikalinga, kad VLIKas nebesvajotų pčiam tapti "kažkokia valdžia" bei sudaryti kažkokią kitą "Respublikos

Vyriausybę ... Vyriausiamame Lietuvos Išlaisvinimo Komite -- " Tam tik bergždžiai sugaišo keliasdešimt metų ir sukludė Lietuvos Sukiliminės (Laik.) Vyriausybės atveiksninimą tuoj po karo kada tam buvo tinkamiausias laikas. Tačiau užsienio politikos srityje užsienėjimo teorija negalioja. Čia problemos pasilieka aktualios tiek ilgai, kiek ilgai suinteresuota šalis ar šalys nesiliauja jas kelti ir tuo versti kitų kraštų užsienio politikos formuotojus surasti kelią ir imtis reikalingų priemonių tokioms

LLK PIRMININKAS AKTUALIAIS
KLAUSIMAIS

Pavergtųjų Europos Tautų Lietuvos delegacijos pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas Dirvos bendradarbei E. Čekienei pasisako aktualiais lietuvių klausimais.

— Kokius Lietuvos naujai atliktus Pavergtųjų Europos Tautų Seime žygius laikote reikšmingiausiais?

— Lietuvos reikalui reikšmingais PET Seimo poveikiais laikau: a) Lietuvos klausimo įjungimą į bendrą Vidurio ir Rytų Europos problematiką; b) tos problematikos bendrą su Albanija, Bulgarija, Čekoslovakija, Estija, Latvija, Lenkija, Rumunija ir Vengrija kėlimą laisvojo pasaulio vyriausybų, parlamentų ir viešosios opinijos sluoksniuose, taip pat bendromis pastangomis demaskavimą Kremliaus kėslų "normalizuoti" padėtį Europoje, įteisinant Sovietų Sąjungos kolonialinės ekspansijos primetą teritorinį ir politinį status quo Vidurio ir Rytų Europoje; c) sovietinio genocido, prievartinių darbų, kolonializmo ir žmogaus teisių paneigimo kėlimą.

Šia proga norėčiau taip pat priminti PET Seimo vaidmenį ir okup. Lietuvos rusinimą bei religijos persekiojimą keliant Europos Taryboje. Šios Tarybos Patariamasis Seimas 1960. 6. 15. yra vienbalsiai priėmęs net specialią rezoliuciją dėl Baltijos Valstybių, smerkiančią "neteisėtą aneksavimą", užtikrinančią, kad Europa nėra Baltijos tautų pamiršusi ir reikalaujančią, kad Europos Tarybos valstybių vyriausybės remtų Baltijos valstybių išsivadavimo pastangas, idant Estija, Latvija ir Lietuva "vėl galėtų savo vaidmenį tarptautinėse institucijose vaidinti kaip laisvos demokratinės valstybės".

— Netikėtai iškylus trims paskutiniams Lietuvai liečiantiems įvykiams, kaip tai, Kudirkos, Brazinskių ir Simokaičių, ar PET ėmėsi kokių nors žygių?

— Lietuvos Delegacijos PET Seime iniciatyva PET Seimas yra daręs žygių Brazinskių, Kudirkos ir Simokaičių bylose Turkijos vyriausybėje, Europos Taryboje, Jungtinių Tautų Sekretariate ir Pabėgėlių Komitete, pas JAV prezidentą ir Amerikos Darbo Unijų prezidentą, taip pat laišku N. Y. Times.

problemoms teisingai išspręsti.

Kiek tai liečia Lietuvos Sukiliminės (Laik.) Vyriausybės atveiksninimą, šio tikslo, neabejoju, atsiektume, jei nebegaistume laiko teoretinėms diskusijoms dėl to tarp mūsų politikos veiksmų, nieko konkretaus nežadančių, bet sukelktume visas jų ir pačios mūsų patriotiškosios visuomenės jėgas suderintai akcijai tuo svarbiu reikalu, nuo kurio pareina tolimesnis sekmingumas pačioje Lietuvos laisvinimo byloje.

Viena iš progų tokiai akcijai išvystyti ir būtų jau artėjančio 30-metinės Birželio 23 d. sukilimo sukakties minėjimas visose lietuvių gyvenvietėse šiame krašte ir kitur laisvoje pasaulio pusėje.

(Pabaiga)

— Kaip žiūrėte į spontaniškai iškylančią iniciatyvą jautriais lietuviams momentais?

— Reikia džiaugtis laisvųjų lietuvių, juoba laisvojo lietuvių jaunimo spontaniška energinga akcija steigama ir nelauktai iškylusiais klausimais. Tas rodo išeivijos tautinį gyvastingumą ir sveiką instinkta. Žinoma, būtų dar įspūdingiau, jei ir tokiais atvejais iniciatyvos kibirkštis išeitų iš atitinkamų vadovaujančių mūsų veiksmų.

— Kaip žiūrėte į Lietuvos klausimo iškėlimą Jungtinėse Tautose?

— Jungtinės Tautos, nepaisant jų kai kurių struktūrinių ir kitokių silpnųjų, yra vienintelis tarpvalstybinis forumas, kurio politinius atgarsius registruoja visas pasaulis. Todėl pastangos iškelti Lietuvos bylą Jungtinėse Tautose yra sveikintinos. Ta prasme pozityviai yra pasisakiusi ir veiksmų konferencija jau 1954. Ta prasme veikia ir Lietuvos Delegacija PET Seime. Sveikintina todėl ir JAV Kongreso rezoliucija Nr. 416, raginanti JAV vyriausybę Baltijos valstybių bylą kelti Jungtinėse Tautose, ir visose kitose tarptautinėse institucijose ir konferencijose. Tai labai reikšminga JAV Kongreso rezoliucija.

— Kokia Jūsų nuomonė dėl LB ir ALTos apsiijungimo?

— Sveikai suprasti okupuotos Lietuvos reikalai diktuoja Amerikos Lietuvių Tarybos ir JAV LB organizacijos funkcionalinę ir organizacinę sintezę. Pasitelkus politinę išmintį ir gerą valią, išjungus antraeilus ar trečiaeilus skirtųjų momentus, neatrodo, kad tokia sintezė būtų neįveikiamų sunkumų.

DĖMESIO AUŠROKAMS

Š. m. gegužės 29-30 dienomis Toronte, Kanadoje įvyksta buvusių Kauno "Aušros" mergaičių ir berniukų gimnazijų mokytojų ir mokinių suvažiavimas. Organizacinis komitetas pagrindinius paruošimo darbus jau baigia. Šiuo metu galutinai nustatoma smulkii suvažiavimo programa. Komitetas džiaugiasi, kad po visą Amerikos kontinentą iš

J. GRAUDA

Profesūra vs. studentūrą

Lietuvių fondo tarybos pirmininkas ir Lietuvių fondo atstovai prie Chicagos universiteto lietuvių skyriaus smarkiai pasidarbavo.

Viskas paruošta specialioms lituanistikos paškaitoms. Sukviesti lietuviai mokslininkai lituanistai. Parūpinta mokslinio medžiaga. Suplanuotas lėšų paskirstymas. Aspirantūros, magistro gavimo ir daktaratūros sąlygos. Ateina studentas, sakysime, užsidedęs noru pažinti aisčių proistorę ir kalbą ir randa čia visą mokslinio aparatūrą. Iš karto, tartum įžengia studentas į aisčių šalį, paprastai slypinčią kasdienybėje kaž kur toli, aukštai, Dausuvoje. Palengva, palengva ima skverbtis jis į aisčių prosenovę ir palengva igauna įnykį kalbėti rašytojo Kraliausko herojų kalba:

-- Dangompi, Dausovon, viešpačiump...

Paskui, natūraliai seka aspirantūra, magistratūra, profesūra.

Mums reikia lituanistų. Be lituanistų mes kaip laivas be vairo ir irklų. Todėl išeivijai, dar lietuviškai bekalbantieji sluoksniai, su didele šilima sekė Lietuvių fondo iniciatyvą. Juk visas ant sveiko ekonominio pagrindo -- medžiaga nupirktą, lektoriai apmokami, universitetas palankus lituanistiniam mokslui. Bet...

Bet, skelbia laikraštis, "svarbiausias rūpestis dabar yra -- surasti kandidatą, kuris ryžtųsi lituanistiką studijuoti, ruošti profesūrai ir tuo būdu papildyti lituanistų skaičių. Jei toks atsirastų, tai visos idėtos viltys būtų išsipildžiusios. LF parama būtų prasminga."

Deja... kol kas "idėtų vilčių" kartoteka vakuojama. Ir čia, greta LF vilčių ir iniciatyvos mes leidžiame sau pridurti mažytę iniciatyvėlę. Įmkime viską komerciškai, mokėkime "kandidatui, kuris ryžtųsi studijuoti lituanistiką" gerą, padorią algą. Tokią, kad jis tikrai didžiutųsi priklausęs šauniai aisčių rasei.

Kada klausimas liečia darbą, Amerika žino kaip elgtis. Žalias dolerio spindesys ramina darbo nepatrauklumą ir darbo nuovargį. Kas pasakys, kad studijos nėra darbas? Todėl atsukime studijos veidu "doleriumpi". Bematant bus kandidatų lituanistikai studijuoti. Tušti suolai prisipildys auditorijose. Profesūra vs. studentūra problema dings, kaip nebuvusi.

Arba tiesiog į organizacinio komiteto išdininę: A. Rūkas, 46 Viamede Cres., Willowdale, Ontario, Canada.

Suvažiavimui rengti komitetas

WAITRESSES—EXPERIENCED or will train. Age 21 to 35. Day and night shift available.

Call 216-851-0142 or 216-881-3577

(36-38)

HOUSEKEEPING AND KITCHEN HELP

We are interested in hiring people who would like to work on a full or part-time basis, but who may not have been able to get a job because of the language barrier. You will be trained to work in the kitchen, or as housekeeping cleaners, by someone speaking your own language. We might also be able to help with transportation problems.

SUBURBAN PAVILION, INC. 20265 EMERY RD. 475-8880 (36-37)

SCALE SERVICE MECHANIC

Experienced. Earnings of \$10,000 per year or more if willing to work. Many excellent benefits. Call (419) 422-4779 for interview.

CHUCK HOLTGREVEN SCALE CO. Findlay, Ohio

(36-39)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

KAUNO GETAS

Siaubingoji genocido banga buvo nusibūsi Lietuvą nacių okupacijos metu. Tada okupantai steigė Lietuvoje žydų getus, kurie buvo prieškambariu i fizinių sunaikinimą. Lietuviai priešinosi šiam siaubingam reiškiniui. Sugyvenę su žydų mažuma per ištusis šimtmečius, lietuviai tačiau, buvo bejėgiai užginti naciams Lietuvos teritorijoje vykdyti genocidą. Lietuvių visuomenės atstovai protestavo pusiau-viešais pareiškimais, gelbėjo gete uždarytiems žydams, teikė maistą, talkino pabėgti, saugojo išlikusius vaikus... Tas didelis lietuvių tautos įnašas į žydų gelbėjimo akciją vis laukia ir laukia savo istoriko ir, gal būtų, beletristo. Dr. D. Jasaitis ruošia monografiją, o rašytojas A. Baronas palietė tą temą savo romane "Trečioji moteris".

Vilniaus getas dalinai paliestas ir pagarsėjusiame prancūzų kalba veikale "Tremblinka". Fragmentiškai vienur ir kitur buvo liečiamas ir Kauno getas.

1969 m. tarybinė leidykla Mintis išleido knygą "Kauno getas ir jo kovotojai". Knygai medžiagą surinko M. Elinas ir D. Gelpernas. Knygos parengėjai, būdami greta įvykio vietos galėjo surinkti daugelio liudininkų parodymus. Kauno gete, jo didžiausio išplėtimo metu buvo įkalinta trisdešimt tūkstančių kauniečių žydų.

Pažintinė šios knygos medžiaga sudaro didelį įnašą į vis dar mažai atskleistą nacių praktikuotą getų sistemą. Kada koncentracijos stovykloms skirtų veiklų daug pasirodė, getų aprašymai dar yra gana negausingi. Gal būtų autorius labiau sugundo vaizduoti dramatiškus genocido veiksmus jų praktikoje. Tuo tarpu, getas buvo koncentracijos stovyklų prieškambaris. Kaip Vilniaus taip Kauno geto aplinkoje vyko masiniai žmonių šaudymai ir pliotu masinių kapų kapynynai.

Greta pažintinės medžiagos šios knygos autoriai tačiau įnešė knygą daug protarpybinių agitacinio balasto. Iš dėstomo teksto aiškėja,

ja, kad Kauno gete smarkiai veikė komunistinis pagrindis, buvo sukurtos kovos kuopos ir komunistinis geto pagrindis turėjo stiprius ryšius su Kauno miesto komunistiniu pagrindu. Knygoje visiškai paneigtas Kauno geto sionistinis judėjimas, nusmerkti bet kurie religiniai junginiai. Tos organizacijos ir tirtelkiniai sudarė kaip tik didelę moralinę kalnamų žmonių jėgą. Apie tai sako už Tarybų Sąjungos išleista A. Brauno ir D. Levino knyga "Vieno pagrindžio istorija", kur žydų kovos organizacija gete atremta į prosionistines kalinių nuotaikas. Tad ši "Minties" leidyklos knyga, išleista lietuvių kalba yra tam tikras protarpybinis ir propagandinis atkirtis Izraelyje išleisti knygai. Sionizmo smerkimą laisvojo pasaulio žydai vadina antisemitizmu vardu. Tarybinės doktrinos požiūriu, žydas, kaip kiekvienas kitas Sovietijos mažumų narys, privalo būti atsidavęs režimo doktrinai. Todėl kitaip manas žydas tampa antitarybinis elementu, kaip lygiai proletariškai galvojančiam lietuviui tampa nacionalistiniu buržuaziniu elementu.

Idomu, kad knygoje suminėti kai kurie lietuviai, kurie aktyviai gelbėjo geto kalinius. Pavardėmis suminėti: gydytojai E. Kutorgienė, jos sūnus V. Kutorga, J. Staugaitis, V. Kairiukštis, P. Mažylis, P. Baublys, taip pat S. Čiurlionienė, O. Kuzmina-Dauguvietienė, E. Žalinkevičaitė-Petrauskienė, poeto Kazio Binkio šeima.

Tenka pridurti, kad ir daugybė į tremtį patraukusių lietuvių vienaip ar kitaip gelbėjo nelaimingais Kauno geto žydams, kaip lygiai ir kitų miestų getuose. Gal būtų dr. D. Jasaitis monografija surinks šiaip nežinioje išmėtytus faktus, kurie negali dingti neužrašyti.

Talka žydams anuometu reikė didelį lietuvių humaniškumą, nes tai buvo rizika savogvybei. Už tą humaniškumą naciai grasino sušaudyti, ir daugelį lietuvių sušaudė.

Kauno getas dar laukia

KONCERTAS, KOKIO DAR NIEKAD NĖRA BUVĘ

Balandžio 25 Jordan Hall salėje Bostone įvyko neįprastas koncertas, gal pirmas savo šastatu visoje mūsų muzikinėje istorijoje. Tai trio -- balsas, smuikas ir fortepijonas. Atskiras dainas balso, smuiko ir fortepijono, dar Lietuvoje atlikdavo mūsų operos solistės savo kameriniuose koncertuose, Vincė Jonuškaitė. Paivairinimui programos davė vieną ar du numerius Lilija Šukytė, bet visą programą nuo pradžios iki galo -- tai buvo tik Aušros Vedeckaitės, Iz. ir Vytenio Vasyliūnų.

Sol. Aušra Vedeckaitė

Smuikas yra arčiausias instrumentas žmogaus balsui, kontraste su fortepijonu, kuris yra balso priešingybė. Trijų balsų pynė sudarė šio koncerto grožį, bet pirmenybė priklauso balsui. Programą sudarė trys J.S. Bacho kantatų arijos; Mozarto arija iš operos "Il Re Pastore" ir koncertinė daina "Jauspysosi pavasaris"; Čaikovskio daina "Tik kas ilgesį pažįsta", amerikiečio Arthur Foote "Airių liaudies daina" God-

savo atidaus tyrinėtojo, nes ši "Minties" knyga savo dėstymui patalkino režiminę propagandinę nuotaiką.

(J)

Chicagos jūrų skaučių Juodkrantės tunto iškilmingoje šiais metais pirmoje sueigoje buvo pagerbta nuoširdi jūrų skaučių rėmėja Sofija Gedvilienė, įteikiant jai jūrų skautų rėmėjų ordiną. Nuotraukoje iš kairės: tuntininkė j. D. Bylaitienė, S. Gedvilienė, jūrų vyr. skautininkė A. Gesnerienė sega ordiną ir jps N. Raišytė.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

GAUSIU ATSLILANKYMU PAGERBKIME ČIURLIONIO ANSAMBLĮ

Gegužės 16 d., sekmadienį, atvyksta apie 100 šaunių čiurlioniečių iš Clevelando. Jie duos aukšto muzikinio lygio koncertą Detroito, Crestwood gimnazijos salėje, 1501 Beach Daly Rd. — kampas Ford Rd., Dearborn Hts., ten kur buvo suvaidinta su dainomis ir muzika operetė "Piršlybos šapnagiuos". Kad šio ansamblio, išvykstančio į Pietų Ameriką koncertuoti, kultūrinis — muzikinis žygis būtų sėkmingas, Detroito lietuvių visuomenė turi užpildyti salę, kad neliktų nė vienos vietos tuščios. Tai mūsų garbės klausimas!

Čiurlionio ansamblui vadovauja komp. Alfonsas Mikulskis, o kanklininkėms — Ona Mikulskienė. Detroito koncertui čiurlioniečiai atveža dar negirdėtą dainų repertuarą: gyvas, linksmas dainas; girdėsime taip pat kanklių muzikos gražiausių lietuviškų melodijų, dainų koncertą. Girdėsime ir solistus bei solistes dainuojant. Matysime šaunių tautinių šokių šokėjus, skrajūnus.

Tenelieka nė vieno lietuvių namuose! Visi atvykime į Čiurlionio Ansamblio koncertą.

V. Mingėla

• Dainavos stovykla pasipuošė nauja iškaba. Dr. K. Kriaučiūnas, gyvenęs Lansinge, Mich., žiemos metu padarė gražią iškabą Dainavai. Balandžio 24 d. ši iškaba buvo atvežta į Dainavą ir įcementavus stulpus buvo pritvirtinta 9 pėdų aukštyje.

• Baltijos ir Gabijos turtai gegužės 2 d. paminėjo šv. Jurgį. Skautai ir skautės šv. Antano bažnyčioje mišiose dalyvavo su vėlia-

vomis ir po to Lietuvių Namuose turėjo bendrą sueigą.

• Aleksandras Stauskus, pasibaigus meno parodai, dr. Basanavičiaus portretą padovanojo L. B. lituanistinei mokyklai.

• SLA 352 kuopos susirinkimų vasaros metu nebus daroma. Pirmas susirinkimas po vasaros įvyks spalio 3 d., 12 val. Lietuvių Namuose. Norintieji sumokėti nario mokesčius susisieks su finansų sekretore E. Jodinskiene tel. 825-3576.

• St. Butkaus ir jūrų šaunių švyturio kuopos įvertindamos Dirvą už gražius apie šaunius atsiliepimus ir jų veiklos garsinimus paskyrė po \$10.00 Dirvai.

• Skautai irgi neužmiršta Dirvos ir paskyrė \$5.00 auką.

• Jadvyga ir Juozas Černiauskai įstojo į Lietuvių Fondą su \$100.00. (ag)

• Švyturio šaunių kuopos vyrai: šaudymo vadovas Vincas Kniūra, Klemensas Urbšaitis, Juozas Jankauskas, Jonas Balsys ir Antanas Vaitiekus, Kodačių vasarvietėje Nidoje sutvarkė šaudyklos sklypą, paaukštino, pagerino ir pačią šaudyklą, paruošdami vasaros sezonui. Nuo dabar su šaudymo vadovu susitarę, bet kada šauliai ir šaulės gali vykti Nidon praktikuotis šaudymo sporte.

REZISTENCIJA

R. SPALIS

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (1½ metų) šiuo adresu

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., 1½ metų 7 dol.

Ta proga jungiu Dirvai auką dol.

Parašas

Adresas

Po "Lietuvos Atsiminimų" radijo valandėlės jubiliejinio koncerto programos išpildytojai solistai, rengėjai ir p.p. Stukai su savo bičiuliais, R. Kisieliūnas nuotrauka

Antibendruomeniškumo bendruomeninkų beieškant (16)

Dr. A. Butkus

"SUOKALBINIS" SUSIGRUPAVIMAS

Žmogus lieka žmogumi. Ko jis vienas pats atsiekti negali, jei to labai nori -- ieško ir susiranda draugų-kolaborantų.

Gamta nemėgsta tuštumos. Kadangi "oficialus" nusistatymas: "Palikti partijos bilietą kišenėje, einant dirbti LB darbą" praktiškai JAV-se neprigijo, nes juo nesinaudojo daugelis "valdžios" ištroškusių draugų

gy - suokalbininkų, susidarė netpragaištinga situacija. Viešai kalbėta vienaip, praktikoje dar kitaip. Vietoje atviro - programinio rungtyniavimo tarp suinteresuotų grupių (koks įprastas demokratinėse santvarkose), mūsų atsiėjo varžytinės ir susigrupavimai "po stalų".

Absoliutus idealistinės-apolitinės ir individualinės LB santvarkos įgyvendinimas JAV-se buvo ir tebėra neįmanomas dar ir dėl to, kad Bendruomenę steigiant Amerikoje buvo iš anksto susitarta su Amerikos Lietuvių Taryba dėl darbo sričių pasidalinimo. Pagal tą susitarimą ALTa pasiliko sau Lietuvos išlaisvinimo reikalus, JAV LB-nei atiteko lietuviybės išlaikymas ir kultūriniai darbai. Daugelis, jų tarpe ir aš spaudoje pasisakėme, kad dabartinėse sąlygose abu šie pagrindiniai lietuvių uždaviniai yra taip tampriai susiję, kad jų išskyrimui aiškios demarkacinės linijos praveisti neįmanoma. Iš to išeina, kad LB-nė JAV-se niekada nebuvo savarankiška visų lietuviškų reikalų tvarkytoja pagal Lietuvių chartą sukurtos PLB idėjos rėmuose. Jinai tik simbiozinėje veikloje drauge su ALTu tuos uždavinius pilnai tegali atlikti. Tam yra būtinas abiejų institucijų glaudus bendradarbiavimas. Vieša paslaptis, kad santykiai tarp JAV LB-nės ir ALTo vadovybių šiuo metu nėra geri. 1969 metų rudenį, antrame spaudos radio ir bendruomenininkų pasitarime Tabor Farmoje esu pateikęs konkretų projektą JAV LB Tarybos sudėties es-

miniam pakeitimui. Tą projektą detalizuosiu sekančiuose Dirvos numeruose. Jis, mano supratimu, galėtų būti išeities taškas tarporganizaciniams pasitarimams. Pastarieji, parodžius abipusio pakankamo bei nuosirdumo, galėtų sugrąžinti simbiozinę ALTo ir JAV LB-nės veiklą, patenkinančią didžiosios daugumos Amerikos lietuvių valią.

TOLERANCIJOS STOKA BENDRUOMENINIŲ SUOKALBININKŲ TARPE

Savanorišku pagrindu besiremiančioje veikloje svarbu išlaikyti toleranciją mažumos nuomonės. Priešingu atveju toji mažuma arba liks pasyvi arba ilgai ir visai nubyrės. Lietuviybės išlaikymą aukščiausiu tikslu pasistatę LB-nės veikla negali toleruoti veiksmų, kurie sudarytų sąlygas mažumų nubyrėjimui.

Tokių veiksmų JAV LB-nėje, deja, pasitaiko. Vienas iš ryškesnių tai "kova" dėl centro valdybos sudarymo praėjusios Tarybos kadencijos metu. Nors CV pirm. "Valdžion" atėjo 1 ar 2 balsų persvara, jo sudaryto vienuolikos narių valdyboje nebuvo vietos "opozicijai". Opozicijos žmonių buvęs CV pirm. ninkas negalėjo kviesti valdybą, nes jam taip "patarė" draugai-suokalbininkai, turį lemiamos įtakos JAV Taryboje.

Mūsų sąlygoje neišmintinga nuspręsti klausimus ir leisti potvarkius, kuriems teprita 51% visų Tarybos narių, ypatingai tuomet, kai likusieji 49% tiems potvarkiams griežtai priešinosi. Kompromisinis susitarimas, kad ir daug laiko ir energijos pareikalauja, mūsų tikslams geriau pasitarnauja, nes jis neprisideda prie mažumų nubyrėjimo.

Kitaip atrodo galvoja draugai - suokalbininkai, kurių įtakoje yra dabartinė JAV Taryba ir be kurių "palaiminimo" lengviau dramblui pro adatos skylutę pralįsti, negu į LB centrinius organus pakliūti... Kai kurie iš jų jau ir rašo, lyg Bendruomenė būtų jų privati nuosavybė. Žiūr. Pasaulio Lietuvis 15/51 p. 259, kovo 1971... "Šis kenkimo priekaištas padarytas Bendruomenei. Bendruomenė jį atmeta". Pirmą, priekaištas nebuvo, nes negalėjo būti padarytas Bendruomenei. Tas priekaištas, jeigu toks buvo, tai buvo daromas kai kuriems bendruomenininkams, šiuo metu turintiems lemiamą įtaką į Bendruomenės užimtą politiką. Antra, kaip Bendruomenė iš tiesų galvoja -- priima, ar atmeta tą priekaištą -- ne vienas iš mūsų paskirai pasakyti negalėtume, nebent jaučiamės, kad Bendruomenė ir "aš" tai tapatybė. Pastarasis atsineši-

Jaunosios kartos bendravimo vakare su senąja karta dalis svečių ir jaunimo. Vakaras įvyko gegužės 1 d. Clevelande, šv. Jurgio parapijos salėje.

MALONUS SKIRTINGŲ KARTŲ VAKARAS

Kai šiais laikais visoje Amerikoje kiršinama jaunoji karta prieš senąją, lietuvių ateitininkai studentai ir moksleiviai Clevelande gegužės 1 d. surengė ypatingai malonų jaunosios kartos su senąja pabendravimo vakarą šv. Jurgio parapijos salėje.

Pats pirmas vaizdas -- salės įrengimas -- stalai sustatyti arti scenos dideliu pusrėčiu, davė gerą progą matyti programą išpildančius.

Senosios kartos svečiai, vyrai ir moterys, pensininkai buvo susodinti prie to stalų.

Programos vedėja Vida Čyvaitė parodė savo sugebėjimą pranešinėjant programą. Programos organizatorė buvo Elenutė Razgaitytė.

Akordeonistai Dalia Sakaitė ir Romas Strimaitis dviem atvejais pagrojo. Kanklininkės skambino Ramutė Banionytė, Ramona Sniečkutė, Vida Bakanaitė.

Mergaičių choras padainavo žinomas, senajai kartai mėgiamas dainas, akordeonui pritariant.

Tautinių šokėjų aštuonios poros pašoko dvejetą šokių. Visoje programoje margo gražūs tautiniai rūbai.

Kita įdomi dalis: dalyvavę seniausi amžium vyrai

Grupė studentų išpildant dainų pykę.

ir moteris Vincas Degutis, 90 m., ir Vladė Šukienė, 83 m., buvo apdovanoti gėlėmis.

Šiai programos daliai pasibaigus, prasidėjo bendra senųjų su jaunaisiais programa. Jaunimas suėjęs į salės vidurį ir susėdęs ant grindų, dainavo kartu su svečiais. Sekė keletas anekdotų, pakviesti iš senųjų, paskui vėl bendrų dainų pyknė. Po vakarienės - užkandžių, programa baigta nuosirdžiu pabendravimu, kai jaunieji suvedė svečius į salės vidurį, suėmus rankas, pradėjo šokti ratelius, dainuoti įvairias dainas. Nors laikas pokyliui buvo nustatytas, atėjus 7-tai valandai

dar niekas nenorėjo skirstytis. Visas būrys su jaunimu sudarė virš 100 dalyvių.

Iš studentų prie vakaro rengimo darbavosi Vytenis Čyvas ir kiti talkininkai. Neturintiems susisiekti priemonių, studentai padėjo atvažiuoti. Tarp senųjų dalyvavo viena moteris viešnia iš Lietuvos. Tas subūvimas jai padarė didelį įspūdį. (sk)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

K. Sušinskas sega gėlę vyriausiajam amžiumi senelei Vladei Šukienei (83 m.). Dešinėje sėdi vyriausias amžiumi senelis Vincas Degutis (90 m.).

SIŪLOME ĮSIGYTI ŠIUOS VILTIES LEIDINIUS

J. Gliuda. SIMAS. Simo Kudirkos tragedija.	
160 psl.	\$3.00
E. Čekienė. KAD JI BŪTŲ GYVA. 420 psl.	\$5.00
S. Rūkienė. GRĮŽIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, Kietais viršeliais. 526 psl.	\$6.00
J. Gliuda. AGONIJA. Romanas iš Lietuvos respublikos žlugimo. 408 psl.	\$5.00
R. Spalis. REZISTENCIJA. Romanas iš pirmosios sovietų okupacijos Lietuvoje. 430 psl. Kietais virš. \$6.00	
Giovannino Guareschi. DRAUGAS DON CAMILLO. Įdomi satyra iš gyvenimo Sovietijoje. 216 psl.	\$3.00

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau atsiųsti man:

..... egz. SIMAS	\$.....
..... egz. KAD JI BŪTŲ GYVA	\$.....
..... egz. GRĮŽIMAS Į LAISVĘ	\$.....
..... egz. AGONIJA	\$.....
..... egz. REZISTENCIJA	\$.....
..... egz. DRAUGAS DON CAMILLO	\$.....

Mano adresas: (pavardė ir vardas)

adresas: (namo numeris ir gatvė)

adresas: (miestas ir valstybė, zip Nr.)

dimas Taryboje -- LB tikslus, nei Bendruomenei naudingas. Taip kai kurie fabrikantai ar prekybininkai tiesiogiai nuosavoje akcijų bendrovėje.

Trečia, savo išvedžiojimus ir prielaidas, kad kenkimo priekaištas buvo padarytas Bendruomenei, Pasaulio Lietuvos red. pagrindžia sekančia citata: "Nėra pareiga kiekvienam iš mūsų tapti Lietuvos laisvės kovų didvyriu, bet yra mūsų visų šventa pareiga tai kovai nekenkti". (ALTo pirm. dr. K. Bobelis Dirva, II.19). Citatoje nerandame priekaišto Bendruomenei. Taip ir sunku suprasti kas čia kaltas -- laki fantazija, ar deganti kepurė...

Ketvirta, draugų - suokalbininkų vienalytiškos linijos užėmimas ir jos beatodairiškas prave-

valdyboms. Tas pastebima ir jaunimo organizacijose. Ypatingai tose, kurios yra ideologiniai artimesnės ALTą sudarančiom grupėms.

M A L E

OWNER-OPERATORS WANTED

If you have a late model tandem tractor and experience in interstate operation, join our growing company covering the Eastern and Middle U. S. Company trailers. Union scale. Paid benefits. Apply to: ST. LOUIS FREIGHT LINES U.S. 20, 1/4 Mile West of Route 421, Michigan City, Indiana, or Call (219) 874-6271.

STEEL BROKERS WANTED round trips, points between Michigan and Northeast Ohio. Must be able to pass ICC physical. Owner operators, permanent leased.

WHITE STAR TRUCKING INC. Call 216-456-0026 ask for Mr. DiPerna An Equal Opportunity Employer (30-36)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* VIKTORAS PREMENECKAS, Juozo ir Ritos Premeneckų vyriausias sūnus, sėkmingai baigė Detroito universiteto medicinos fakulteto odontologijos skyrių ir š.m. gegužės 1 d. gavo dantų chirurgo daktaro laipsnį.

Viktoras baigė Cathedral Latin gimnaziją Clevelande 1963 metais. Tų metų rudenį įstojo į Daytono universitetą ir jį baigė 1967 metais, gaudamas Bachelor of Science laipsnį. Tais pačiais metais buvo priimtas į Detroito universiteto medicinos fakulteto odontologijos skyrių ir buvo studentų sąjungos Delta Sigma Delta narys.

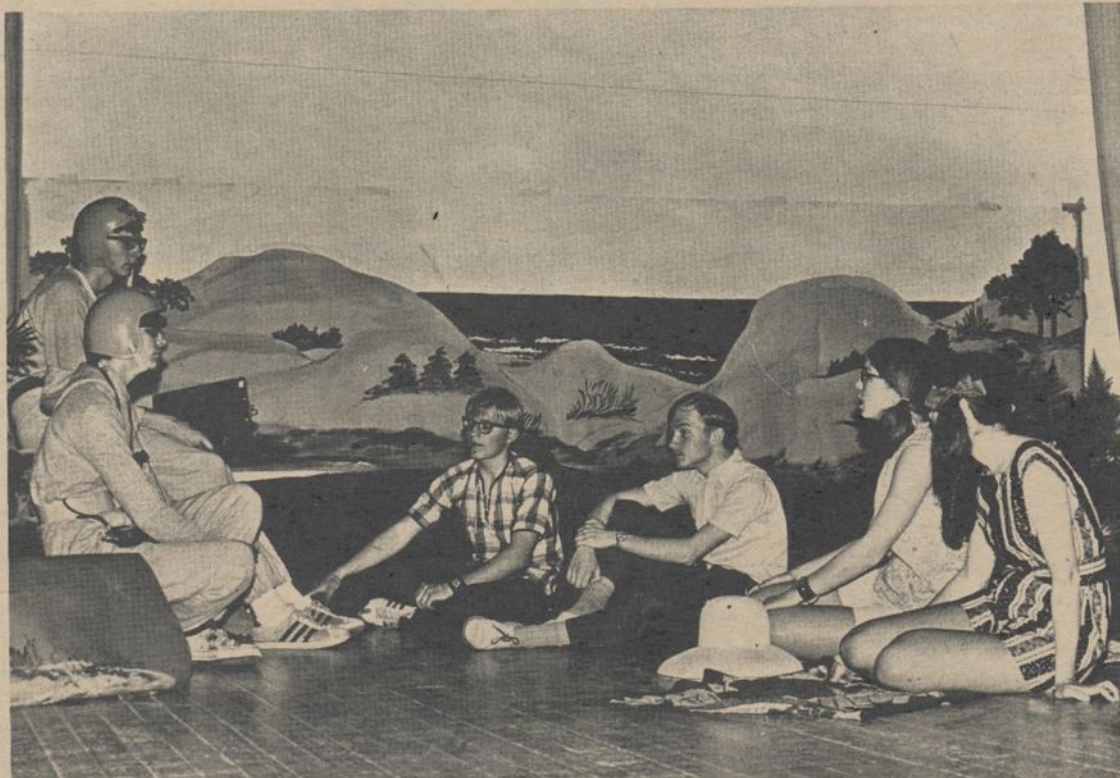
Dr. Viktoras Premeneckas yra vedęs ir atidarys dantų gydymo kabinetą Michigano valstijoje. Gyvendamas Clevelande jis priklauso Žaidimo sporto klubui.

VAKARIENĖ IR ŠOKIAI

Gegužės 15 d. Naujosios parapijos salėje įvyks mokyklai paremti vakarienė ir šokiai. Nuo 7-1 val. Gros Jono Pažemio orkestras "Sūkurys".

Visi maloniai kviečiami, ypatingai šią mokyklą lankančių vaikų tėvai. Bilietus platina visos motinos, kurių vaikais lanko Naujosios liet. parapijos kasdieninę mokyklą. Užsakyti iš anksto užsisakyti. Auka \$10.00 dviem asmenims.

• SLA 14 kuopa savo susirinkime atsisveikino su kuopos ilgamete išd. globėja, pareigose išbuvusia 25 metus, Margareta Alaburdaitė-Jones, kuri išvyksta į Texas, Margareta, kaip ir daugelis clevelandiečių lietuvių gimęs, Scrantone, Pa., čia su tėvais atsikėlus

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Clevelande gegužės 2 d. pobūvyje jaunieji aktoriai vaidinę Pr. Karaliaus 1 veiksmo fantaziją "Astronautai". Iš kairės: A. Čiuberkis, S. Čyvas, R. Kazlauskas, R. Belzinskas, J. Ignatavičiūtė ir V. Nasvytė.

ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖS MOKYKLOS ATGAJUS

Įvyko geg. 2 d. Naujosios parapijos salėje. Nuotaikingas trijų dalių koncertas gerai suplanuotas. Mokinių gabumai meniškai polinkiai ir bendroji darna spindėjo spindėjo, maloniai nuteikdama ne vien tėvelius, bet ir visus svečius. Čia švystelėjo sklandi vaidyba, sėkmingas chorinis dainavimas, subtilus kankliavimas ir grakštūs tautiniai šokiai.

Programa pradėta Pr. Karaliaus 1 veiksmo fantazija -- "Astronautai". Režisavo Z. Peckus. Vaidino: R. Belzinskas, R. Kazlauskas, V. Nasvytė, J. Ignatavičiūtė, A.

jaunose dienose. Kuopa jai padovanojo "Lithuania 700 Years" ir kitas knygas. Po to sekė vaisės.

14-ta kuopa savo susirinkimus turės Lithuanian Village, 877 E. 185th St., kas pirmą mėnesio pirmadienį, 7 val.

Kuopa rudenį rengs savo 70 metų sukaktį. Narių kuopoj yra apie 250, didelė dalis senyvo amžiaus ir apie 70 jaunimo. (n)

• ASD cv pirm. Stefa Gedgaudienė ir kandidačių globėja Regina Nasvytienė praėjusi savaitgalį lankėsi Toronte ir dalyvavo akademikų skaučių suėgoje.

• Cuyahoga Community College registracija vasaros sesijai prasideda gegužės 18 ir baigsis gegužės 28 d. Vasaros sesijos mokslas prasidės birželio 28 d. ir baigsis rugpjūčio 20 d. Dėl platesnių informacijų skambinti 241-5365 ar 845-4000.

Čiuberkis, S. Čyvas, M. Laniauskas, V. Gudėnas ir L. Čepulis. "Fantastiški" polėkiai tikrai ne riboti. Varžlūs šuoliai šmaikščiomis staigmenomis nukreipia dadas ir... į tėvynę. Parašyta kilniu įkvėpimu. Džiugi na gerokai išlavinti vaidintojai. Gyvumas, judesio įvairumas, intonacijos ir sceniniai sugrupavimai visai patenkinami. Tikta gal ne viską išgirdome tarpais dėl peržemo tono arba dėl kalbėjimo ne į publikos pusę. Neužmirštinas kulminacinis taškas pasiektas baigoje. Net sunku apibūdinti, ar tai buvo prakalba, ar deklamavimas, jaudinančių patriotinių melodijų lydimas. Įspūdis begalinis. Dekoracijos jaukios, gerai suderintos. Nors čia tiktyr betkoks kitoks bendras vaizdas, bet pasirinktasis iškino. Skoningumas pagirtinas.

Antrojoje dalyje Aukuro ansamblis, A. Mikulskio diriguojamas. Kanklių orkestro vadovė -- O. Mikulskienė, jos asistentė -- R. Sniečkutė. Choras atliko: Su mokslu į rytojų -- žodžiai B. Vindašienės, muz. B. Zdaniaus, Partizano mirtis -- ž. L. Žitkevičiaus, muz. F. Strolis ir liaudies daina apie vištą "Šiurpą". Ir choras su kanklių orkestru -- akompanimentai A. Mikulskio: Mūsų žemė Lietuva -- ž. B. Brazdžio, muz. B. Budriūno (premijuota), Tau, brangi tėvyne -- ž. J. Džiugo, muz. J. Bertulio, Lietuva brangi -- ž. J. Maiorono, muz. J. Naujalo ir Dainuojanti jaunystė -- ž. B. Barūno, muz. J. Gaidelio. Aiškiai gausėjį choras -- nuo mažyčių iki "didžiausių" per 50 dalyvių. Pažanga žymi. Muzikalumas jau vertingas. Sėkmingai išsibulinti. Balsų derinimas nugalintas visiškai pasisventimu. Smulkiausi atspalviai teikia puikių išpūdžių. Be svarbių ir visiems mums brangių kūrinų, dar patiko ir linksma liaudies daina apie "šiurpą", kur prasmatiniai pasirodė "herojus" solistas -- mažasis Stanislas. Kanklių orkestras praturtino dainų išpūdžius ir lydėjo žaviai. Orkestras irgi bręsta ne tik savo didėjimu, bet

ir lietuviškomis nuotakomis, kurias dar gražina švelnuočiais skambesiais. Linkime gražiausios ateities.

Kalvelį šoka keturios mažesniųjų poros, A. Čiuberkio vadovaujamos. Gyvumas ir lengvumas visiems patiko, grakštystė be priekaištų, tačiau pastangos nenuslėptos. Gyvataras daliai atliktas didesnės vyresniųjų šokėjų grupės, E. Razgaitytės vadovaujamos. Čia beveik viskas buvo techniškai tikslu, deriniai sudrausminėti, ne per daug palaidi, pobūdis paveiklus, o šypsnių trūko. Bent truputį daugiau palinksmėkime.

Programos viršelį papuoštas įžymios dailininkės Stančikaitės -- Abraitienės.

Mokyklos vedėjas P. Balčiūnas santūriai, bet lipšniai padėjo programos atlikėjams bei bendradarbiams ir svečiams tuoj pat kviesdamas pasivaikinti ir linksmiai praleisti vieną kitą valandėlę. Beveik visi nariai liko. Atsilankiusių buvo per 300 asmenų, su vaikais gal 400.

Nuoširdžią padėką turime reikšti mokyklos tėvų komitetui už kruopštų ir nadingą darbą, laimėjusį tokį šaunų pasisekimą. Štai tie kuklūs pasišventėliai: pirmininkas -- A. Kavaliūnas ir nariai -- I. Gedrienė, A. Petraitienė, V. Žiedonienė, P. Kaunas, V. Sniečkus ir V. Urbaitis.

Reikia pripažinti koncertui didelį menišką pasisekimą.

Vladas Braziulis

• Arenoje šį ketvirtadienį, sensacingos imtynės dešimties imtynių, tarp kurių Johnny Powers ir Ernie Ladd rungsis geležiniame narve. Pradžią 8 v. v. Bilietai nuo 4 iki 2 dol.

PARDUODAMAS NAMAS

Savininkas parduoda dviejų šeimų namą po 5 kambarius, Colonial Hts. Apžiūrėjimui skambinti tel. 531-6948 arba 729-1233.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

Visais gyvybės, sveikatos bei pensijų draudimo, o taip pat ir akcijų-investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

GOLFININKAI PRADEDA SEZONĄ

Golfas Amerikoje yra nepaprastai populiarus. Golfo laukai pilni visokių amžiaus žaidėjų, pradedant aukštesniųjų mokyklų mokiniais ir baigiant augsiniu amžiumi. Praleidimas 2 ar 5 val. gryname ore, padarant kelias mylias kelio, pačio sviedinuko mušimas, jo stebėjimas ore ir jo kritimas vėliavėlės skylen teikia tikrai daug malonumo. Šalia fizinio sporto čia yra ir neatskiriama vidinė konkurencija ir tarp "draugų" ir tarp "priešų", kas šį žaidimą daro patrauklų socialų ir viliojantį. Golfą pamėgo ir lietuviai. Didesnėse kolonijose su siorganizavo ir Golfo klubai.

pildomų rezervacijų bus siekiama savaitgaliais.

GOLFO TURNYRAS CLEVELANDE

Šiais metais Ameriko ir Kanados Lietuvių Golfo Turnyras įvyks Clevelande rugpjūčio 28-29 savaitgalį. Dalyvaus Chicago, Detroito, Toronto ir kitų vietovių Golfo klubai. (ag)

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

GEGUŽES 15-16 D. Clevelando ateitininkų metinė šventė.
GEGUŽES 15 D. Vakarienė ir šokiai Nauj. parapijos salėje, mokyklai paremti. (531-8429).

GEGUŽES 22 D. Čiurlionio ansamblio išvykos P. Amerikon koncertas Nauj. parapijos salėje.

GEGUŽES 23 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas.

LIEPOS 18 D. ALT S-gos Clevelando skyriaus gegužinė.

RUGPJŪČIO 8 D. Amerikos Lietuvių Piliečių Klubu gegužinė šv. Juozapo parke.

RUGSEJO 25 D. tradicinis Dirvos vakaras.

SPALIO 23 D. Grandinėlių balius šv. Jurgio parapijos salėje.

• Perkant ir parduodant namus kreipkitės į Ed. Čapą -- Capas Realty So., tel. 732-8242.

WANTED
TRUCK SPRING FITTER
AND
FURNACE MAN
Steady work.
WHEELING SPRING SERVICE CO.
23rd & Main St.
Wheeling, West Virginia 26003
304-2330570 (33-37)

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADETUS
INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior -- (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

Clevelando šaulių moterų sekcijos iniciatyva gegužės 14 d. per Tėvynės Garsų radijo programą bus perduotas motinos garbei vaizdelis, paruoštas dr. M. Žilinskienės. Nuotraukoje programos dalyvės repetuoja vaizdelį. Iš kairės: Onutė Kliorytė, Živilė Kliorytė ir Marytė Idzelytė.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Prof. Antanas Salys, praeitą vasarą skaitęs mokytojams ir studentams lituanistikos paskaitas ir pravedęs pratybas mokytojų ir akademinio jaunimo studijų savaitėje Dainavoje, klausytojams pageidaujant ir švietimo Tarybai prašant, sutiko ir š. m. dėsytį lituanistiką mokytojams ir akademiniam jaunimui Dainavoje. Studijų savaitė bus nuo rugpjūčio 15 ligi 22 d.

• Rinkimai į Vokietijos Lietuvių Tarybą šiais metais paskirti lapkričio 23 d., korespondenciniu būdu. Rinkimams praversti išrinkta rinkimų komisija iš Miesau apylinkės narių: pirmininko — dr. Jurgio Girklevičiaus, vicepirmininko — Juozo Nevulio, sekretoriaus — Juozo Venio ir narių — Antano Banaičio ir Klemenso Zakio.

• Bostono LB Kultūros Klube, Tarptautinio Instituto patalpose, 287 Com-

monwealth Ave., Bostone, gegužės 22 d., 7:30 val. vak. įvyks beletristo ir dramaturgo Jurgio Jankaus literatūros vakaras, kurio metu jis skaitys ištraukas iš savo premijuotų kūrinių.

• Tautų festivalyje Pittsburghe, Pa., gegužės 21-23 d. tarp 22 tautybių lietuvių turės pasirodymą penktadienį, gegužės 21 d., 8 v. v. Bus rankdarbių paroda, įvairių tautų valgiai ir meniniai pasirodymai. Festivalis vyks Civic arenoje. Bilietai 2,50 ir 1,50 dol. Festivalis atidarytas nuo 5 v. v. iki vidurnakčio.

• Petras Normantas, gyv. Elizabeth, N. J., per mūsų atstovą Stasį Lukoševičių užsiprenumeravo Dirvą. Dėkojame St. Lukoševičiui ir sveikiname naują skaitytoją P. Normantą, įsijungusį Dirvos šeimai.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Balandžio 17 d. Chicagoje šv. Kryžiaus bažnyčioje, kun. Adolfas Stašys palaimino moterystės ryšį tarp Olgos Urbonaitės ir Mečio Ilgino.

Olga, neperseniausiai atvykusi į Chicago iš tolimosios Brazilijos, ten gimusi ir užaugusi, gražiai kalbanti lietuviškai, nors Lietuvos ir nemačiusi, Mečys, po II Pas. karo atvyko į Ameriką ir apsigyveno San Francisce. Prieš metus atvykęs į Chicago pas gimines, susipažino su Olga ir po metų sukūrė lietuvišką šeimą.

■ Europos lietuviai

LIUDAS VISMANTAS

PATRIOTO PAVYZDYS

Paprastai spauda mėgsta ditirambus giedoti žymių žmonių mirties proga. Tačiau yra nemaža paprastų, kuklių lietuvių, kurie yra atlikę didelius darbus savo tautai. Jie, kaip skruzdės, neša po šapelį į bendrą tautos skurzdėlyną, kad išliktų tauta gyva ir išsikovotų nepriklausomą valstybinę ateitį. Tokia skruzdė buvo Antanas Barkauskas, kovo mėn. miręs Vechtos senelių prieglaudoje, Vokietijoje.

Tai buvo tipiškasis aukštaitis, zarasiškis, gyvenęs Zarasų priemiestyje, smulkus amatininkas, laikrodžių taisytojas. Mylėjo Zarasų ežerus, savo amatą, savo žmones ir troško čia gyventi ir mirti. Bet, deja, karo audra ir svetimieji, naciai, jį prievarta išvarė iš namų, išvežė sunkiems darbams į Estiją, vėliau į Vokietiją, kur Dancige per bombardavimus darbovietėje buvo sunkiai sužeistas. Kelis me-

LIETUVIŲ FONDO NARIAMS

— Massachusetts, New Hampshire, Connecticut, New York, New Jersey, Pennsylvania, Delaware, Maryland valstijų ir DC —

KVIETIMAS

Š. m. gegužės 15 d. (šeštadienį) yra šaukiama LIETUVIŲ FONDO Atlanto pakraščio narių konferencija New Yorke, kurion prašome atvykti visus narius.

Konferencija įvyks International Hotel patalpose (prie Kennedy International Airport) šia tvarka:

- 10-11 val. ryto — narių registracija,
11:10 — konferencijos atidarymas, prezidiumo ir rezoliucijų komisijos sudarymas,
11:30 — pranešimai:
LF Tarybos Pirmininko
Valdybos Pirmininko,
Investicijų K-jos Pirmininko,
Pelno paskirstymo K-jos Pirmininko.

Po pranešimų — konferencijos dalyvių klausimai, svarstymai, siūlymai ir rezoliucijų priėmimas.

Konferencijos eigoje numatoma padaryti 1 valandos pertrauka pietums ir konferenciją baigti 5 val. p. p.

Po to visus konferencijos dalyvius maloniai kviečiame į tame pačiame viešbutyje ruošiamą banketą, kuris prasidės 'cocktail'iu 8 val. vakare.

Konferencijos viebučio adresas: International Hotel on Kennedy Intern. Airport, Jamaica, New York 11430. Tel.: (212) 995-9000.

Iš lėktuvų stoties į viešbutį yra nuvažiavimas be mokesčio. Skambinti — Airport direct service telefonu 59092.

IKI MALONAUS PASIMATYMO!

Dr. J. Kazickas Dr. R. Šomkaitė
Inž. A. Škudzinškas

LIETUVIŲ FONDO ATLANTO PAKRAŠČIO
TARYBOS NARIAI

PADĖKA

Mūsų brangiai motinai ir uošvei

ANTANINAI KRIAUČELIŲNIENEI

š. m. kovo mėn. 20 d. mirus, nuoširdžiai dėkojame gerbiamiems kunigams už šv. Mišias, maldas koplyčioje ir palydėjimą į kapus.

Širdinga padėka visiems dalyvavusiems laidotuviuose, pareiškusiems užuojautą asmeniškai, laiškais, spaudoje, taip gausiai aukojusiems šv. Mišioms, Jaunimo Centro statybai ir prisiuntusiems gėles.

Didelė padėka p. R. Mastienei už giesmes bažnyčioje, dr. O. Vaškevičiūtei už rūpestingą gydymą ligos metu.

Dėkojame karsto nešėjams ir laidotuvių direktoriui p. J. Evans.

Dar kartą visiems nuoširdus ačiū.

Dr. Nina Kriaučeliūnaitė
Irena ir Leonas Kriaučeliūnai

Pavergtoje Lietuvoje

A. A.

VANDAI JUOZAPAVIČIENEI

š. m. balandžio mėn. 6 d. mirus, mūsų labai mieliems jaunystės draugams — jos dukroms REGINAI ir VALEI, gyvenančioms Zarasuose, ir sūnui STEPUI, gyvenančiam Toronte, Kanadoje, reiškiame nuoširdžią užuojautą

Petras ir Vaclovas
P a p r o c k a i

Brangiai a. a. MOTINAI Lietuvoje mirus,

Dr. JUOZUI su šeima ir JURGIUI

ŠIDAGIAMS

nuoširdžią užuojautą reiškia

Gertrūda, Eugenija,
Albertas, Antanas
R e p č i a i

Aldona ir Robertas
T a m u l i o n i a i

Ada ir Antanas
P e t r a u s k a i

A + A

VYTAUTUI KONČIUI

mirus, jo tėvui gerb. prof. IGGUI

KONČIUI, a. a. VYTAUTO žmonai ir

broliui su šeima reiškiamo gilią užuojautą

Bronė Saladžiuvienė
Danutė Kasaitienė

Tragiškai žuvus mylimam sūnui, JAV aviacijos pulkininkui

FABIJONUI G. DAUŽVARDŽIUI,

Lietuvos gen konsului dr. PETRUI DAUŽVARDŽIUI, PONIAI ir artimiesiems reiškia gilią užuojautą

Dr. Z. Sabataitis ir šeima

A + A

ONAI TALALIENEI-URBANAVIČIŲTEI

mirus, Jos vyrą JONĄ TALALĄ, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

K. K. Vaitaičiai

tus išgulėjo ligoninėse ir nebeatgavo sveikatos. Nuo 1949 m. gyveno prieglaudose. Nors velionis buvo gyvenimo nuskriaustas, bet buvo nuotaikingas, humoringas, mėgo bendrauti su lietuviais ir ypač skaičiuoti lietuvišką spaudą.

Nebūdamas joks turtuolis, o senelių prieglaudos gyventojas, sugebėjo sutaupyti pinigų, kurių nesisigailėjo lietuvių organizacijoms aukoti. Jis rėmė Vasario 16 ir saleziečių gimnazijas, Tautos Fondą ir labdaros organizacijas. Lietuvos nepriklausomybės 50 m. sukakties proga jis paaukojo Tautos Fondui 700 DM, Brazilskams gelbėti pasiuntė į JAV Tautos Fondui 40 dol., o šiemet Vasario 16 d. proga Tautos Fondui Vokietijoje paaukojo 100 DM. Tai gi, per 3 m. jis paaukojo Tautos Fondui apie 1.000 DM. Ar daug atsiranda Amerikoje lietuvių turtuolių kurie paaukoja kasmet po 50 dol.? Kiek daug mirė lietuvių senelių Anglijoje ir Vokietijoje, kurie savo santaupas paliko svetimiesiems. Antanas Barkauskas viską atidavė Lietuvos kovai dėl valstybės laisvės. Tai retai sutinkamo patrioto pavyzdys.

Lietuvių tauta neužmirš Antano Barkausko ir liks amžinai jam dėkinga. Jis pasistatė nemirstamą paminklą savo gera lietuviška širdimi.

• Stasys Motuzas, nuolatinis stambiomis sumomis Tautos Fondo rėmėjas ir korespondentas "Europos Lietuvyje" aprašo Jurgio Galinio 100 m. sukaktuves. Sukaktuvininkas gyvena Vechtos senelių prieglaudoje. Jis sunkiai 3 metus dirbęs Vokietijoje anglų kasyklose ir 4 m. JAV plieno fabrikuose. Prieš Pirmąjį pasaulinį karą grįžęs Lietuvon, vedęs ir dirbęs žemės ūkyje ir kitus pašalinius darbus, išauginęs 8 vaikus. Buvęs blaivininkas ir nerūkoris. Jubilias dar gerai mato ir gerai girdi. Skaito lietuviškus laikraščius. Tėvo pagerbti buvo atvykęs iš Clevelando sūnus Viktoras. Pagerbtuves jam suruošė ir senelių prieglaudos vadovybė kartu su visais lietuviiais.

• Ilgametis Memmingeno LB apylinkės valdybos išdininkas Antanas Dasys š. m. balandžio 24 d. buvo rastas miške nebegyvas. Manoma, kad jis nusizudė dėl šeimos gyvenimo sunkumų.

Velionis buvo gimęs 1922 m. gegužės 9 d. Guntaunukuose, Vilniaus krašte. Memminge jis buvo aktyvus ir kultūrinėje veikloje. Dalyvavo teatro mėgėjų būrelyje, vaidino. Lietuviai didžiai gailisi, netekę aktyvios bendruomeninės ir kultūrinio darbo jėgos.

• Baltų Taryba Londone, kuriai pirmininkauja M. Zarina, birželio įvykių minėjimą suruoš bendrai, kur estai, latviai ir lietuviai bažnyčioje pagerbs žuvusius.

• Velykų proga Nottinghamo LAS valdyba suruošė margučių vakarą, kuriame dalyvavo gausiai lietuvių. Taip pat margučių parodas ir balius suorganizavo Bradfordo ir Coventry lietuvių organizacijos.

• Tėv. Kl. Žalaliui pasitraukus iš Memmingeno lietuvių parapijos klebono pareigų, dvasinė vadovybė naujuoju klebonu nuo balandžio mėn. paskyrė kun. Augustiną Rubiką. Kun. A. Rubikas gimė 1915 m. rugpjūčio 19 d. Išventintas kunigiu 1942 m. Be teologijos yra dar studijavęs filosofiją ir yra įsigijęs filosofijos bakalauro laipsnį. Teologiniais ir filosofiniais klausimais bendradarbiauja katalikinėje spaudoje.